SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in all Principal Cities of the
United States.
840 W. 33rd St., Chicago 8, Ill.
Phone YArds 7-4789

VOL. XLI — PENKTADIENIS, GEGUŽĖS-MAY 14 D., 1954 M. — No. 20

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

BRUOŽAI

Rašo V. G.

WISCONSINAS TURI IR KITĄ SENATORIŲ

VOKIEČIŲ PAŽIŪROS Į RYTŲ PRŪSIJĄ

MŪSIŠKIŲ VEIKSNIŲ PASITARIMAI

Kai kam gali atrodyti, jog Wisconsino valstija turi tik vieną savo atstovą J. V. Senate, būtent sen. McCarthy, kurio vardas, pastaruoju laiku, skamba visur — spaudoje, radio, televizijoje ir įvairiuose pasikalbėjimuose.

Apie antrą tos valstijos senatorių — Wiley mažai kas žino. Jis, kaip matyti, nejieško pasigarsinimų ir neįsivelia į triukšmingus kivirčus. Vienok pasmerkime savotiškos agresijos ir pastangose išlaisvinti pavergtas tautas, senatorius Wiley gal dar daugiau atlieka, negu jo kolega — sen. McCarthy.

Neseniai, sen. Wiley, kalbėdamas J. S. Senate pareiškė štai ką:

"Mes, kaipo tauta, niekad neužgirsime brutališko Lietuvos pavergimo ir niekad nenutilsime protestavę prieš Sovietų Rusijos praktikuojamą terorą prieš beginklius ir ramius Baltijos kraštų, Lenkijos, Čechijos, Balkanų ir kitų kraštų žmones..."

Tai yra stiprus pasisakymas. Sen. Wiley, matomai, yra linkęs tikėti, jog prašalinimui komunizmo pavojaus neužtenka pagauti vieną, kitą komunistą šioje šalyje, bet reikia išardyti patį aršiausį tų galvažudžių lizdą Kremliuje.

Pereitoje "Vienybės" laidoje tilpo tokia pastaba:

"Bet įdomiausia — tai, kad Aidai, likimo ironijai, bendruomenininkams pataria pasekti "Sandaros" redaktoriaus pavyzdžiu.

"Girdi", tikras pavyzdys, kaip turi būti kovojama už savo mintį".

"Taigi, ko gera, bendruomenininku keikiamas Vaidyla dar susilauks paminklo".

Arba, kaip daugelis tam tikrų elementų viešai ir slaptai išsireiškia, "Sandara" gali atsidurti ant laužo ir supleškėti.

Vakaru Vokietijos spaudoje dažnai iškyla diskusijos apie galutiną Rytų Prūsijos likimą. Toji sritis, kaip žinome, yra padalinta tarpe Lenkijos ir Sovietų Sąjungos. Frankfurto dienraštis "Neue Presse" išreiškė minti, jog būtų išmintinga Lenkiai pavesti Rytine Prūsija su Karaliaučium, mainais už senąjį koridorių. Dancigą ir visa tai, ka lenkai pasiėmė po pereito pasaulinio karo.

Panašiai pasisako ir darbininkų uniju leidžiamas savaitraštis "Freies Wort", įspėdamas vokiečius būti realistais ir nesitikėti atgauti tų sienų, kurias jie turėjo 1937 metais.

Už keletos dienų New Yorke įvyks lietuviškų veiksnių pasitarimai, kuriuose bus aptarta pirmoje eilėje Lietuvos gelbėjimo problemos. Reikia tikėtis, jog ši konferencija, nors ir paskubomis sušaukta, atliks nemažai gero subendrinimui ir koordinavimui mūsų pastangų tėvų krašto išlaisvinimui.

Tiesą pasakius, amerikiečiu lietuviu visuomenė, susibūrusi apie Amerikos Lietuvių Tarybą, nereikalinga šiuo atžvilgiu ypatingai komplikuotu remontu. Bet kitokie veiksniai, būdami išsiblaškę ir toli vieni nuo kitų, kartais parodo nesklandumu tarpusaviniuose santykiuose.

Mūsų supratimu, į visą tą sritį reiktų įnešti daugiau praktiškos, bizniškos nuovokos ir pasiliuosuoti nuo bereikšmių grupinių ergelių, kurie praryja tiek daug laiko, o naudos iš jų nėra ir už sudilusį skatiką.

"Chicago Daily News" paskelbė, jog šio miesto republikonai rimtai svarsto Jono Brenzos kandidatūra į miesto majora. Jonas Brenza, kaip žinome, baigia keturiu metu termina kaipo apskrities iždininkas ir iki šiam laikui nepareiškė pretenzijų į jokį kita politiška "džiaba".

Abejotina tačiau, kad republikonu štabas užgirtu Brenzos kandidatūra. Daugelis profesiniu politikieriu griežta danti ant jo už tai, kad jis perdaug sąžiningai globojo visuomenės turta ir nepildė partijos "bosu" įsakymu.

Lenku Politinės Grupės Londone Atsidurė Karo Stovyje

Suvertė Visą Kaltę Vienam Latviukui

Vietinių Prasikaltimus Pridengė, o Latviuko Iškėlė Aikštėn

Chicago, Ill. — Vietinė spauda didelėmis antraštėmis ir plačiais aprašymais, o radio pranešėjai ilgomis istorijomis paskelbė, jog jaunas, 18 metų latviukas Imantis Pliukis drauge su keliais kitais vietiniais High School mokiniais užpuldinėjo juodukų namus Lawndale apylinkėje. Tie visi jaunikliai buvo suimti ir vėliau turės pasiaiškinti nepilnamečių berniukų teisme.

Žinoma jų pasielgimas yra smerktinas ir už tai, be abejo, jie turės atsakyti, tačiau garsinti tik vieną prasikaltėlį latviuką, atvykusį prieš šešetą metų, o nutylėti apie kitus tos "gengės" narius, kurie yra grynai Chicagos produktas, neatrodo teisinga ir sportiška.

Bet laikraštinių sensacijų ieškotojai dažnai nesiskaito su tokiais "mažmožiais".

Jeruzalės Krikščionys Protestuoja Prieš Žydus

Šventosios Žemės gyventojai —krikščionys šiomis dienomis pareiškė protestus Izraelio respublikos prezidentui ir žydų valstybės ministeriui pirmininkui dėl krikščionių kapinių ir šventovių Izraelyje išniekinimu.

Krikščionių proteste nurodoma, kad žydų valdžios organai toleruoja panašius veiksmus ir toks reiškinys kelia ne vien krikščionių nusistebėjimą, bet ir pasipiktinimą. Ypač, kad tie įvykiai turėjo vietos netoli nuo valdžios įstaigų.

Daugiausiai Automobilių Esama Kalifornijoje

Oficialės statistikos teigia, jog šiuo metu šioje šalyje esama 52 milionai įvairios rūšies vartojamų automobilių. Daugiausiai jų užregistruota Kalifornijoje (4,900,000), paskiau seka New Yorko valstija su 3,900,000.

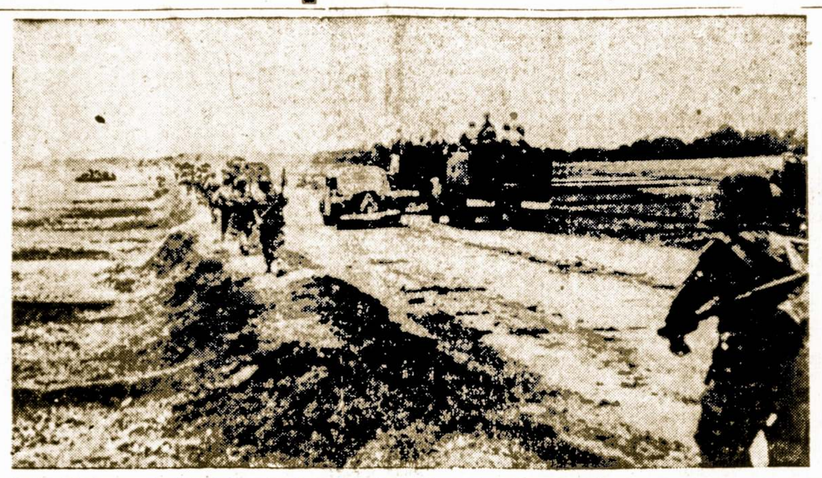

Indokinijoje raudonieji bet valandą gali paimti Dien Bien Phu tvirtovę, kurios gynėjams sunku bėra pristatyti sustiprinimų ir maisto. Čia parodomas svarbiausias kelias į tvirtovę, kuriuo naudojasi ir civiliai gyventojai.

Iš Sovietiškų "Patarėjų" Indo-Kinijoje Galima Būt Sudaryti Ištisą Diviziją

Surinkti Faktai Rodo, Jog Maskva Diriguoja "Sukilėlius"

Washington, D. C. — JAV-ių vyriausybę yra pasiekę slapti pranešimai, kad Rusija aprūpino Indokinijos komunistines gaujas karinių dalykų žinovais ir patarėjais. Ir kad tas rusų vadovaujantis elementas tikrai yra skaitlingas.

Iki šiol buvo žinoma, kad komunistinė Kinija buvo atsiuntusi į Indokiniją savo karininkus, ryšių, artilerijos, inžinierijos ir transporto specialistus. Bet dabar galutinai paaiškėjo, jog ir rusų vadovaujančios jėgos uoliai prisideda prie karo Indokinijoje plitimo.

Pagaui gautąjį pranešima, sovietu ir Raudonosios Kinijos "aukštieji autoritetai" laiko dabartinėse Indokinijos srityse savo "inspektorius", kurie yra įpareigoti rūpintis, kad žinios iš fronto būtų be delsimo pristatytos "didžiųjų patarėjams".

Be to, sužinota, kad komunistų ginkluotos pajėgos tokiu "patarėjų" ir "inspektorių" turi tiek, kad iš jų būtų galima sudaryti mažiausiai visą... karių diviziją!

Komunistų politinė kontrolė vyrauja ne tik sukilėlių karių eilėse, bet ir apima visą administracijos aparatą.

Šio pranešimo šaltiniai nėra skelbiami, kad apsaugojus žinių teikėjus. Bet raportas yra tikras ir juo netenka abejoti. Pranešimas taip pat patvirtina, kad sovietų paruošti kiniečių karininkai vadovauja Vietminh komunistų pajėgoms.

Rusija ir Raudonoji Kinija ne tik pristato Indokinijos sukilėliams karinę medžiagą, bet raudonieji kiniečiai ruošia naujas sukilėlių pajėgas busimoms kovoms.

Nauji daviniai rodo, kad dabartinis Čekoslovakijos režimas spausdina komunistinei Vietminh valdžiai popierinius pinigus ir gamina bei pristato ir karui vestinginklus, sprogmenis bei kitokią karišką medžiagą.

Nash-Kelvinator Kom. Atleidžia Darbininkus

Gamybai sumažėjus, Milwaukee automobiliu Nash-Kelvinator fabrikai atleis žymų skaičiu darbininkų.

Malwaukee mieste nustos darbo 400 darbininku, o nuo gegužės 9 d. bus atleista 700 žmoniu, šiuo metu darbininkų šios firmos fabrike Kenosha, Wis.

Dabartine Nash automobiliu gamyba sudarė 300 automobiliu per diena, bet dėl užsakymu trūkumo produkcija bus sumažinta iki 200-230 automobilių per parą.

Prieš 100 Metu Užgimė Linotipo Išradėjas

Visame pasaulyje šios savaitės bėgyje buvo minima Ottmaro Mergenthaler'io 100 metų gimimo sukaktis, žmogaus, kuris sugalvojo linotipa.

O. Mergenthaler atvyko Amerikon kaipo imigrantas iš Vokietijos. Jisai mirė nuo džiovos 1899 m. Baltimorės mieste, eidamas 45-uosius gyvenimo metus.

Danija Priešinga Amerikos Bazėms

Nori Išlaikyti Tradicinį "Neitralumą"

Washington. — Danijos užsienių reikalų ministeris Christian Hansen, viešėdamas Londone, pareiškė, jog jo vyriausybė nesutinka, kad amerikiečiai, pagal Atlanto Pakto sutartį, steigtų Danijoje karo bazes. Kaip nebūtų pavojinga padėtis, Danija nėra linkusi atsisakyti savo tradicinio neitraliteto.

Toks danų nusistatymas gerokai nustebino amerikiečių politinius ir karinius sluoksnius. Danijos strateginė padėtis yra labai svarbi. Daugelis jos salų galėtų pasitarnauti kaipo apgynimo bazės nuo sovietiškos agresijos. Kaip žinome, Danija yra vartai, per kuriuos galėtų išplaukti rusų submarinai iš Baltijos jūros į platųjį Atlantą.

Mirė Claudius Račkus, Chemijos Instruktorius Columbia Univ-sitete

Staigi Mirtis Užbaigė Jauno Mokslininko Karierą

New York. — Vienas gabesnių amerikiečių lietuvių mokslininkų, Claudius Račkus, 33 metų, staigiai mirė širdies liga. Jis dėstė chemiją Columbia universitete. Jis buvo vedęs ir turėjo vieną sūnų.

Vėlionio tėvai — Pranas ir Ona Račkai gyvena Los Angeles, Cal. Nugirdę apie sūnaus mirtį jiedu išskrido orlaiviu į New Yorką dalyvauti laidotuvėse.

Karo metu Claudius Račkus buvo išmokęs japonų kalba ir tarnavo gen. MacArthur štabe Pacifike, o paskiau okupacinėse įstaigose Japonijoje. Ten būdamas jis vedė japonę mergaitę ir grįžęs į J. V. pasirinko mokslinę karierą.

Vėlionis buvo gimes Detroite, bet vėliau visa šeima persikėlė gyventi į Los Angeles, Cal.

Reikalauja 100 Milionų Naujiems Kalėjimams

Vis didėjančio Amerikoje nusikaltimų skaičiaus akivaizdoje federalinis kalėjimų direktorius James V. Bennet prašo $100,000,000 naujų kalėjimų statybai. Tie kreditai turės būti padalinti penkių metų laikotarpiui.

Ypatingai moderniųjų kalėjimų tinklas turi būti, Bennett nuomone, praplėstas Vakaruose. Kalėjimų direktorius taip pat rekomenduoja panaikinti Alcatraz tvirtovę, kuri iki šiol yra skirta sunkiųjų bausmių kaliniams, nes to kalėjimo išlaikymas labai daug kainuoja.

Australija Seniausias iš Visų Kontinentų

Geografai mano, jog iš visų penkių pasaulio dalių, Australija anksčiausiai susiformavo ir įgyjo dabartinį savo paviršių.

Suvažiavo Laikraštininkai

Vienoje, Austrijoje, ši antradienį prasidėjo pasaulinis laikraštininkų suvažiavimas.

Piktumu meilės neįgysi.

Nauju Lenkijos Prezidentu Siūloma Skirti Pilsudskienę

LIETUVIŲ VEIKSNIŲ PASITARIMAI ĮVYKS NEW YORKE GEG. 18

Dalyvaus Atvykę Iš Užjūrio VLIK'o ir Mažosios Lietuvos Atstovai

Teko patirti, jog antradienį, gegužės 18 dieną, New Yorke susirinks Lietuvos gelbėjimo veiksnių atsovai, dalyvaujant neseniai atvykusiems iš vakarų Europos VLIK'o pareigūnams prel. M. Krupavičiui, K. Žalkauskui ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkui E. Simonaičiui.

Pasitarimai, kaip atrodo, užsitęs porą dienų. Visuomenė bus plačiau informuota apie tai kas įvyks toje sueigoje.

JV Senatorius Apsivylė Anglais ir Prancūzais

Jie Nustojo Būti Mūsų Sąjungininkais

Senato posėdyje pasakytoje kalboje senatorius George A. Smathers pareiškė, kad Prancūzija ir Anglija dabartinės Indokinijos krizės metu aiškiai įrodė, kad JAV-ės jas negali laikyti savo sąjungininkėmis.

Bendroje kovoje prieš komunistų agresiją prancūzai ir anglai "diplomatiškai" traukiasi jau nebe pirmą sykį ir vargu ir ateity jos nepasirinks tokį pat kelią — apkaltino sen. G. Smathers.

Margaret Truman Stoja Į Vaidintojų Eiles

Margaret Truman, buv. prezidento duktė, iki šiol dainavusi koncertinėse estradose ir per radiją, o taip pat vaidinusi televizijos programose, pirmą sykį pasirodys tikroje scenoje.

P-lė M. Truman dalyvaus Mountain Home, Pa. vietovėje vasarinio teatro L. Fodoro komedijos "Neturtinga Kaip Bažnyčios Pelė" pastatyme.

Žmonės Galės Nustatyti Patinkamą Sau Orą

Baltųjų Rūmų ekspertai pranašauja, kad po 40 metų mokslininkai sugebės visiškai kontroliuoti oro atmainas.

Jau po 10 metų, kaip teigia Howard T. Orville, prezidento Eisenhower'io sudaryto oro kontrolės patarėjų komiteto pirmininkas, bus galima atspėti audras, saulėtas valandas, lietų ir sniegą tikslumu iki vienos minutės.

Tikrai Stambus Atradimas!

Pasadena, Cal. — Žvaigždžių tyrinėtojas Palomar kalne, Paul Wild, 29 metų, pats nustebo, kuomet patyrė, jog jo atrastoji žvaigždė yra 100 milionų kartų šviesesnė už mūsų saulę.

Lenkų Politinės Grupės Londone Paaštrino Ginčus del Prezidento

Į Vadovaujamą Vietą Prašoma Maršalo Pilsudskio Našlė

Pasirodo, jog dviejų metų pastangos sudaryti vieningą lenkų politinių grupių reprezentaciją Londone, atsimušė į uolą. Kivirčai kas turi užimti dabartinio Lenkijos prezidento A. Zaleskio vietą, kas kart daugiau įkaista ir aštrėja.

Anksčiau numatytas kandidatas į prezidentą, gen. Sosnkowski, kurį remia visos demokratinės grupės, virto nepageidautina asmenybe anglų valdžiai, ir jis turėjo pasitraukti bent laikinai, į šalį. Gen. Andres kai kuriems nepriimtinas del to, kad jis esąs Sosnkowskio įtakoje.

Pilsudskininkai, prie kurių priklauso ir dabartinis prezidentas, Lietuvoje gimęs, Augustas Zaleskis, siūlo, kad pastarojo įpėdiniu būtu Vanda Pilsudskienė, buvusio Lenkijos diktatoriaus našlė, sulaukusi 70 metu amžiaus. Bet ji turi daug priešu ir paskyrimas jos sukeltu baisu ermiderį lenkų politikieriu tarpe.

Sustiprins Apsaugą nuo Raudonų "Gegsterių"

Vakarinėje Berlyno dalyje imtasi griežtų priemonių, kad pastojus kelią rusų agentų vykdomam antikomunistinių veikėjų grobimui.

Kaikuriems emigrantų veikėjams yra priskirta ginkluota sargyba.

Policijos patvarkymas numato dažnesnius vedančių į rytinę Berlyno zoną gatvių patruliavimus ir nuolatinį radijo siųstuvais aprūpintų policijos automobilių prie "sienos" būdėjimą.

Ar Atominiai Sprogimai Nuodija Žuvis?

Atominės Energijos komisija su pagalba Havajų universiteto mokslininkų daro tyrinėjimus, kiek radioaktyvumas paveikia žuvis ir kitų jūros gyvius.

Šie tyrimai daromi ryšium su 23 japonų žvejų radioaktyviomis dulkėmis apdegimo ir didelio žuvų skaičiaus Vandenyne apnuodijimo.

Lietuvio Rašytojo Pasisekimas Švedijoje

Lietuvių rašytojo Igno Šeiniaus švedų kalba parašyta knyga "Raudonasis tvanas", kurioje jis aprašo Lietuvos užgrobimą, susilaukė reto pasisekimo ir šiuo metu yra trečia iš labiausiai Švedijoje skaitomų knygų. Šios knygos vertimas į lietuvių kalbą jau yra pasiekęs ir Ameriką.

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA
General Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year $3.00
In Canada and all Foreign Countries per year $4.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1929, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidziamas kas Penktadienis
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.

UŽSAKYMŲ KAINA:

Suvinytose Valstijose metams $3.00
Užsenyje metams $4.00

Bendravimo Reikšmė Laisvinimo Žygiuose

Šiuo metu mes turime keletą svečių iš užjūrio. Kiek anksčiau atvyko Mažąsios Lietuvos Tarybos pirmininkas E. Simonaitis. Jis dabar važinėja iš vienos apylinkės į kitą, visur susilaukdamas užpelnyto prielankumo ir paramos.

Prieš desėtką dienų šį kraštą pasiekė VLIK'o pirmininkas prel. M. Krupavičius ir Vykdomosios Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas. Atvykus jiems trejetai dienų į Chicagą, Amerikos Lietuvių Tarybos egzekutyvis komitetas turėjo su jais ilgesnių pasikalbėjimų įvairiais klausimais. Nemažai laiko buvo praleista diskusijoms apie glaudesnį bendradarbiavimą tarpe įvairių Lietuvos gelbėjimo veiksnių ir apie tų veiksnių patobulinimą.

Rimtesni žmonės bando pasimokinti iš patyrimų praktiškame gyvenime ir tuom pat sykiu prisitaikinti prie besikeičiančių aplinkybių. Praleidę keliolika metų kovos fronte už pavergtų išlaisvinimą, mes ne vien užsigrūdinom savo pasiryžimuose, bet taipgi aiškiai supratom kaip svarbu yra koordinuoti savo žygius ir visą dėmesį nukreipti į tą strateginį punktą, kuris tuo momentu yra pats reikšmingiausias.

Gaila tačiau, kad tokios sutartinos veiklos dar nesimato užjūrio veiksniuose. Įvairūs antraeiliai ir pašaliniai dalykai trukdo nuoširdžiam kooperavimui ir, kas blogiau, sukelia tarpe jų varžytines ir net atvirus konfliktus.

viešai ergeliuotis.

Mūsų pageidavimas yra, kad tie visi nesklandumai būtų kaip galima greičiau prašalinti ir užmiršti. Kur ne kur, tik jau Lietuvos laisvinimo žygiuose mes neprivalėtumėm skaldytis ir

Susisiekimo Priemonės Politikierių Rankose

Be jokio protesto Chicagos didmiesčio gyventojai sutiko mokėti 20 centų už važiavimą autobusais, požeminiais traukiniais ir streetcariais ir pan. Jei kur ir pasigirsta nepatenkinimo balsas, tai jis yra keliamas labai tyliai, mandagiai ir viešumos vengiant.

Kodėl taip yra? Nes chicagiečiai patys yra tą košę išvirę, dabar patys turi ir valgyti.

Ilgus metus Chicagos miesto streetcar'ių, požeminių traukinių, autobusų susisiekimas buvo privačių bendrovių rankose. Už nikelį važiavome į visus miesto galus. Vėliau toji kaina pakilo iki 7 ir 10 centų.

Bet kažkam atėjo į galvą perduoti Chicagos susisiekimą miesto žinion. Viešoji nuomonė pritarė minčiai, kad Chicagos miestas perimtų visą viešosios transportacijos sistemą, anksčiau buvusią trijų privačių korporacijų rankose. Tai ir įvyko. Turime šiuo metu miesto valdomą viešąją transportaciją.

Ši sistema yra pavojinga. CTA vadovai daro ką nori ir kas jiems patinka. Jie gali važiavimo kainas kelti iki begalybės. O piliečiai moka pakilusias transportacijos kainas ir netgi protesto balso nekelia.

Jei CTA viešpačiai po poros mėnesių nuspręs, jog autobusais važiavimo kaina turi būti pakelta iki 25 centų, jie tokią kainą paskelbs, o chicagiečiai tuos pinigus turės mokėti. Sumanys CTA kurią nors susisiekimo liniją panaikinti, jie tai ir įvykdys. Gyventojai galės tik tylėti.

Chicagiečiams savo laiku nepatiko, kad privačios bendrovės "darė milionus" iš piliečių kišenių. Chicagos gyventojai sukilo prieš privačią iniciatyvą ir miesto transportacijos srityje buvo padarytas perversmas.

Bet kas dabar uždirba tuos milionus ir į kieno kišenius tie pinigai eina?

Turkija Parodė Vakariečiams Gerą Pavyzdį

Jei Vakarų Europos valstybės nebūtų taip savimi pasitikinčios ir daugiau žiūrėtų tikrovės, o nesiremtų vien tik savo praeities dienų didybe, jei neįtikinėtų savęs, jog jųjų pažiūros yra pačios sveikiausios, šiandien pasaulinės politikos reikalai atrodytų daug skaidriau ir šviesiau.

Deja, taip dar nėra, ir kažin, ar greit ateis prablaivėjimo laikas.

Vakarų Europos vyriausybės nesugeba suprasti, kad maži kraštai savo politikos išmintingumu kartais pralenkia net didžiuosius, o kadaise galingosios valstybės šiandien yra bejėgės matyti tikruosius pavojus ir realę dalykų padėtį.

Štai vienas faktas. Turkija — artima Rusijos kaimynė — įspėja apie pavojų iš Sovietų Sąjungos pusės ir ji pati yra pasiryžusi atremti maskolių puolimą.

Turkų tauta besalyginiai pasirinko su Vakarais bendradarbiavimo kelią. Turkija pasiskelbė nebijanti Rusijos grąsinimų, nors teturinti tik 25,000,000 gyventojų, o rusai prieš juos gali mesti šimtus divizijų.

"Maskva nuolat šaukia, pyksta ir protestuoja, jei jos kaimynai savo žemėje padaro bent kokį žygį savo laisvei apsaugoti", — neseniai pareiškė turkų vyriausybė.

"Anksčiau mes su rusais tarėmės, ėjome į ginčus, šnekėjome, kaip tai daro ir kitos valstybės, kurioms rūpi taikos išlaikymas. Bet nuo šiol Turkija ir jos vyriausybė atmes kiekvieną nepamatuotą rusų "protestą" ir neatsakinės į Maskvos "ispėjimus", bet savo reikalus tvarkys taip, kaip tai atrodys tinkamiau, mums patiems, turint galvoje mūsų krašto saugumą ir pasaulio taikos reikalą."

Turkijos ambasadorius Maskvoje pranešė Sovietų vyriausybei savo valdžios aiškų nusistatymą. Kremlius, aišku, kelia triukšmą ir rusams nuolankios valstybės jau yra pasiryžusios Turkiją apkaltinti dėl pravokatoriško elgėsio.

Bet turkų vyriausybei jau užteko žvelgti į vakariečių amžinas Rusijai nuolaidas. Ir Turkija pirmoji išdrįso viešai apie tai pasisakyti.

Apžvalga

NE VISAI TIKSLIAI ATPASAKOTA BALF'o ISTORIJA

Aprašydamas Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo (BALF'o) dešimties metų veiklą, adv. Nadas Rastenis, iš Baltimore, Md., paskelbė spaudoje ir vieną, kitą netikslumą. Pav. jis tikrina, jog BALF'as tapo suorganizuotas dėka susitarimui trijų grupių: katalikų, tautininkų ir socialistų. Tų grupių atstovai ir sudarę pirmą šios šelpimo įstaigos valdybą.

Nežinome dėlko Nadas Rastenis pamiršo suminėti, jog ir sandariečių atstovai buvo tų kūrėjų eilėse ir dirbo kaip val. dyboje, taip ir skyriuose. Kiek atsimename, tai ir pats p. Rastenis pakliūvo į BALF'o viršūnes dalinai dėka ir sandariečių pageidavimams jį ten turėti.

Šias pastabas mes padarėmė ne dėlto, kad mums rūpėtų kreditų ieškojimas, bet vien tam, kad pati BALF'o istorija būtų bešališkiau nušviesta.

SURADO GERĄ PRIEMONĘ SUMAŽINTI KAVOS KAINĄ

Amerika duos Brazilijai net 24 milionus dolerių, kad tuo būdu palengvinti brazilams kavos gamybą ir atpiginti kavos kainą Amerikos rinkoje.

Įdomu, kad ryšy su kavos kainų kėlimu, New Yorke kavos pardavimas sumažėjo net 50%, o Rhode Island prekybininkai yra priversti kavos svarą pardavinėti žymiai sumažintomis kainomis, nes kitaip pirkėjai atsisako ją pirkti.

Kažin, jei visi Amerikos žmonės kuriam laikui susilaikytų nuo kavos vartojimo, ar ir tada kava staiga neatpigtų?

Naujos Anglijos ir New Yorko "streikas" kavos kainas jau numušė — tai yra faktas. Lygiai faktas, kad JAV teikia Brazilijai šia intencija milininę pašalpą.

SKAIDRESNI PRANEŠIMAI APIE BIZNIO STOVĮ

Prekybos sekretorius Weeks pranašauja, kad birželio mėn. pagerės sąlygos smulkiajai prekybai ir kad "po truputį išlysime iš represijos ar iš panašios padėties laikinų sunkumų."

"Tikiu, kad galiu būti optimistas" — pareiškė sekretorius Weeks, kalbėdamas National Retail Dry Goods konvencijoje ir pabrėždamas, kad remiasi raportais, kuriuos jam yra patiekę 100 vadovaujančių Amerikos prekybininkų. Raportus paruošę prekybininkai prieš kelias dienas konferavo su prekybos sekretoriumi.

Bernard Gimbel, departamentinės New Yorko krautuvės Gimbel Brothers, Inc. prezidentas šia proga įspėjo, kad vasaros metu laikinas prekybos pagyvėjimas gali būti tik sezoninis reiškinys.

Tokie tai yra spėliojimai apie biznio pagerėjimą netolimoje ateityje.

BENT TUOMI PALENGVINO TŲ LAIKRAŠČIŲ BŪVĮ AUSTRALIJOJE

Iki šiam laikui Australijos valdžia kreivai žiūrėjo į svetimomis kalbomis leidžiamą spaudą. Kiekvienam tokiam laikraščiui buvo įsakyta talpinti bent ketvirtą dalį raštų ir žinių anglų kalba, neva tam, kad nauji ateiviai greičiau išmoktų skaityti ir kalbėti angliškai.

Bet tas, žinoma, sudarydavo daug keblumų laikraščių leidėjams, nes tas pačias žinias tekdavo spausdinti dviejose kalbose. Lietuvių leidinys "Mūsų Pastogė" irgi turėjo prisitaikinti prie tokių keistų ir beprasmių reikalavimų.

Pasireiškus daugybei protestų prieš tokius laikraščių išprie vartavimus, Australijos valdžia neseniai atšaukė minėtą patvarkymą ir tuo būdu nuėmė sunkoką naštą nuo svetimkalbių spaudos.

Jumoras

Pavėluota

Motina bara savo šiek tiek lengvapėdę dukterį:

— Ištikro, mama, tas vyrukas, atlydėjęs mane namo vakar vakarė, įėjo į mano kambarį visai neprašytas.

— Juk aš tau liepiau visada užrakinti duris.

— Aš duris užrakinau, bet jis jau buvo viduj.

Mokykloje

— Pranuk, — kreipiasi mokytojas į mokinį — sakysim, tavo motina pirko 4 gorčius obuolių po 80 skaitiku. Kiek ji išviso užmokėjo už obuolius?

— Sunku, mėtote, pasakyti, nes mano mama smarkiai derasi.

PER mano koštuvą

Gegužės mėnesio vardą reiktų pakeisti kuom nors kitu, nes nei šiame mėnesyje, nei kitame mes negirdim gegutės kukavimo.

Maskoliai, cariški ar bolševikiški, lygiai bandė ir bando užsmaugti spaudą jų pavergtoje Lietuvoje. Antroje dalyje pereito šimtmečio ir pradžioje dabartinio, buvo verčiama reikšti lietuviškas mintis rusiškom raidėm; dabar gi, po raudonų maskolių režimu, raidės gali būti savosios, bet mintys, reiškiamos spaudoje, yra išimtinai maskoliškos.

Mokytojas gana ilgai aiškina kodel prancūzų kalboje nevedusi moteriškė vadinama "mademoiselle", o vedusi — "madame". Patikrinimui ar klasė jį suprato, paklausia vieno mokinio.

— Koks yra skirtumas tarpe "Mademoiselle" ir "madame"?

— Mister — atsako mokinys.

Užsibaigus pereitam pasauliniam karui, čechai išvijo iš savo krašto apie trejetą milionų vokiečių. Dabar gi, dauguma čechų norėtų pasikeisti vietomis su tais, kurie buvo priverstinai išmesti. Tikra likimo ironija!

Kaip atrodo, tai senatoriaus McCarthy reikšmė nuolat auga. Dar nelabai seniai jis gaudė tik mažas žuveles, paskirus komunistus ir jų agentus, o šiandie jis jau grumiasi su visa armija. Gal neužilgo jis susikibs ir su pačiu prez. Eisenhoweriu.

Vienas išminčius yra pasakęs: "Tikėjime ir politikoje, kuo siauriau žmogus galvoja, tuo jis laikomas padoresniu".

Clevelando "Dirva" aną dieną pastebėjo, jog iš visos mūsiškės spaudos, tik viena "Sandara" esanti priešinga bendruomenės steigimui.

Jeigu ištikro taip būtų, tai bendruomenė jau turėjo virstį galingiausia "tavorščvste" visoje išeivijoje ir iškilti aukščiau Empire Building'o New Yorke.

Aplinkiniais keliais teko patirti, jog laike "rinkimu" okup. Lietuvoje, viename kolchoze, netoli Utenos, pasirodė kiaulė su tokia iškaba prie šono:

"Sveika mūsų dar makaulė, mes balsuosim už šią kiaulę."

Aišku, toji kiaulaitė nepateko į Aukščiausį Sovietą, nes ten nuvyko daug piktesni gyvūnai už ją.

Viename moterų žurnale bandoma išrišti klausimas: kas galėtų būti geresnis vyras — senbernis ar našlys? Tas žurnalas yra linkęs manyti, jog našlys, apsivesdamas antru kartu, būtų geresnis už tą atsilikusį viengungį, kuris niekad nepažino šeimyninio gyvenimo.

Aš nenorėčiau sutikti su tokiu nuosprendžiu. Jeigu visi taip stumdys į šalį vargšus senbernius, tai kur gi jie galės įgyti reikalingo patyrimo?

Brooklyno "Darbininke" neseniai pasirodė pranešimas, kuris mane gerokai nustebino. Ten pasakyta štai kas:

"Ištikus Lietuvą baisiajai nelaimei, norima buvo pavesti ją dar ypatingesnei Šv. Marijos globai. To jausmo vedami, Lietuvos vyskupai yra padarę Lietuvos paaukojimo Šv. Marijos Nekalčiausiai Širdžiai aktą".

Bet kažin ar tas aktas galėtų būti legališkas. Vyskupai vargiai ar gali kam nors atiduoti Lietuvą, neatsiklausę to krašto žmonių nuomonės. — **Eolas.**

LIEKANA PIRMOSIOS LIETUVOS SOSTINĖS

Kernavės Piliakalnis Daug Ką Primena Apie Šios Vietovės Praeitį

Jau 1036 Metais Minimas Jos Vardas Anų Laikų Chronikose

Šiandie mažai kas beprisimena apie Kernavę, dešiniąme Neries krante, tarp Vilniaus ir Kauno. Mūsų laikais Kernava atrodė apleista, užmiršta ir tik šalia jos stovįs piliakalnis galėjo šį bei tą priminti apie garbingesnę tos vietovės praeitį.

Kernavė pirmą sykį suminėta istoriniuose užrašuose 1036 metais. Vienas užsienietis keliautojas, plaukdamas Neries upe, sustojęs Kernavėje ir ten užtikęs sodybą ir šventovę, apsuptą aukštais medžiais.

Vėliau Kernavei teko suvaidinti svarbią rolę. Jos valdovas Traidenis (1270-82) tampa Didžiuoju Lietuvos Kunigaikščiu ir Kernavė tampa visos valstybės sostine. Nuo to laiko prasidėjo jos žydėjimas. Čia iškilo tvirta pilis, gražūs rūmai, kuriuose įvyko iškilmingos Traidenio dukters vestuvės su mažūrų kunigaikščiou.

Perkėlus sostinę į Vilnių, politinė Kernavės šlovė aptemo, bet ji pasiliko svarbus strateginis punktas sulaikymui kryžuočių nuo užpuolimų Vilniaus iš vakarinės pusės, pasinaudojant Neries upės vandens keliu. Kryžiuočiai, veržiamiesi į rytus "išnaikinti pagonus" 1365 metais sudegino Kernavę, bet Vytautas vėl atstatė pilį ir miestą. Vėliau, 1390 metais, Ragainės komturas Burgard von Mansfield su didele kariuomene užpuolė Kernavę, apsupo iš visų pusių ir ją sudegino. Užsilikusios sienos buvo išgriautos ir sulygintos su žeme, o gyventojai tapo išžudyti arba išvežti į vergiją.

Bet Kernavė ir po šios nelaimės atsipeikėjo. Pasak padavimų, toje vietovėje surado prieglaudą paskutinis kriviukrivaitis Lizdeika, kuris nenorėdamas patekti į krikštytojų rankas, sudegino save ant laužo.

Atsiprašom Už Praleidimą

Pereitoje "Sandaros" laidoje, aprašant rytinių valstijų konferenciją Hartford, Conn. įvyko "peršokimas". Suminint išrinktuosius į bendrą komisiją, buvo pralesitas p. J. Šalaviejaus vardas. Tikimes jis atleis mums už tą klaidą.

Lietuvos Automobilių Klubas buvo įsteigtas 1926 m. kovo 20 d. Įsteigėjų tarpe buvo ir Amerikos lietuvis J. Romanas.

Taupymas Yra Turtingumo Šaltinis

PRADĖK TAUPYTI TUOJAU...

MES MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS.

Mūsų Bendrovės Laikomi Pinigai Federalės Valdžios Apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings
AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue
Telefonas: LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošim.

TAUPYK ATEIČIAI

Kiekvieno ateities laimė priklauso nuo to, kiek jis sutaupė, kada galėjo taupyti. Ką beplanuosi ateičiai atsakymas vis tas pats.

Taupydami Universal Savings and Loan bendrovėje, gausite gerą dividendą, užtikrintą saugumą ir mandagu patarnavimą, nes indėliai yra apdrausti iki $10,000 kiekvienam asmeniui, o vedusių porai kombinuoti iki $30,000.

Nemokamas susitojimas automobilistams.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais ir valstybės šventėmis uždaryta. Šešt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

APIE ĮVAIRIUS DALYKUS

Moterų Našlių Amerikoje Vis Daugiau Atsiranda

JAV-ėse našlaujančių moterų skaitlinė šiuo metu sudaro 7,500,000! Numatoma, kad 1960 metais našlės Amerikoje sudarys net devynių ir pusės milionų armiją.

Moterys našlės daugumoje—virš 50% yra jau sulaukusios 65 ir daugiau metų. Du penktadaliai tų vienišų moterų turi nuo 45 iki 65 metų. Jaunesnių, negu 45 metų, tėra tik 10%.

Našlaujančių moterų žymiau sias skaičius gyvena Amerikos didmiesčiuose. Jų pusė gyvena su vaikais ar šiaip pas artimuosius. Kitos yra visiškai vienišos.

Keletas Pavyzdžių, Kurie Parodo, Jog Kilnumo Netrūksta ir Mūsų Laikais

Mūsų pasaulyje, kur abejingumas ir nedėkingumas užtinkamas veik kiekviename žingsnyje, visad atsiranda ir gerosios, kilniosios širdys, kurių darbai būna neužmirštami.

Štai keli tokie nuotykiai:

Karo aviacijos kapitonas Frank T. Evans, bandydamas nusileisti lėktuvu, kurio motoras pradėjo blogai veikti, staiga pamatė, kad leidžiasi į aikštę, kurloje žaidžia mokyklos vaikai. Jis nukreipė lėktuvą į kitą vietą ir besileisdamas, užsimušė. Bet visi aikštėje žaidę vaikai išliko sveiki ir gyvi.

—:—

Frank Danko, Plains Township, Penna gyvenas demokratų kandidatas, staiga sužinojo, kad jo politinis konkurentas yra aklas antrojo pasaulinio karo veteranas Edward Doblix. Atsisakes kandidatuoti, Frank Danko jėgas ir laiką pašventė agituodamas už savo buvusį oponentą.

—o—

Mrs. Florence Fogg iš Farmington, Maine savais pinigais užpirko brangia mašina, kurios pagalba aklieji galėtų daryti vertimus. Po to ji pašventė tris mėnesius, paruošdama tiems vertimams reikalinga žodyną.

Čekų Komunistams Nepatinka Laisvės Šūkių Skleidimas

Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė pareiškė JAV-ėms "protestą" dėl guminių balionėliu su antikomunistine literatūra iš vakarų Vokietijos skleidimo.

Girdi, čeku teritorijoje šie balionėliai "peržengė Čekoslovakijos rūbežius, pažeidė jos suverenuma ir ju siuntimas yra priešingas tarptautinei teisei".

Teisybės skleidimas komunistu uzurpatoriams, aišku, patikti negali ir jie turi "protestuoti".

Tokios Pasekmės

"Ar supranti priesaikos svarbuma?" paklausė teisėjas vieno vyruko, pašaukto į liūdininko kėde?

"Taip, tamsta, Priesaika reiškia jog aš turiu sakyti tiesa".

"Gerai"' pastebėjo teisėjas, "o kas atsitiks jeigu tu nesakysi teisybės?"

"Tada lengviau bus mano advokatui laimėti byla", atsakė vyrukas.

Sovietu karo laivynas šiuo metu turi tarp 350 ir 400 moderniuju povandeniniu laivu.

Rusai turi 10.000 kovos lėktuvu, iš kuriu net 9.000 yra spruasminiu lėtuvu pavyzdžiai. Iš viso, kaip praneša Šiaurės Atlanto Pakto informuoti žmonės, Sovietai turi 20,000 karo veiksmams tinkamų lėktuvų. Į šį skaičių įeina ir satelitų karo aviacija.

Jie Parėmė Lietuvos Istorijos Išleidimą

Prie garbės rėmėjų Lietuvos Istorijos išleidimui šiomis dienomis prisidėjo Prel. Pr. M. Juras, iš Lawrence, Mass., Jonas Skinderis, iš Clinton, Ind., Anis Rukas, iš Chicagos ir SLA. 142 kuopa, New Haven, Conn. Kiekvienas jų prisiuntė po $10.

Tėvynės Mylėtojų Draugija širdingai dėkoja visiems, kurie suteikė tokią parama.

Verta Pamatyti Įdomų Ir Pagarsėjusį Veikalą "Stiklinis Žvėrynas"

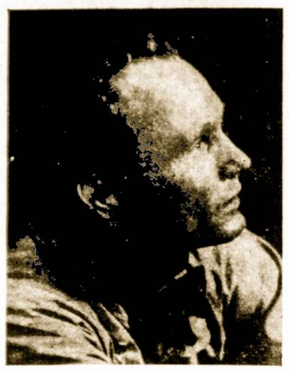

ALFAS BRINKA

Vaidinime Dalyvauja Gerai Žinomi Artistai

Vytautas Valiukas, sekmingai išlaikęs režisoriaus egzaminą prieš Chicagos visuomenę, pastatydamas nelengvai išsprendžiamą veikalą "Antigoną", šį šeštadienį ruošia naują staigmeną teatro mylėtojams. Tai žymaus amerikiečio dramaturgo Tennessee Williams "Stiklinis žvėrynas", kurį daugelis mūsų matė Chicagoje rodytame "The Glass Menagerie" filme.

"Stiklinis žvėrynas" nespren džia jokių komplikuotų problemų, kaip pav. "Antigona", — jis yra savas ir suprantamas kiekvienos tautos didmiesčio gyventojams, todėl su dideliu pasisekimu tebevaidinamas įvairių kraštų teatruose.

Pirma kartą lietuvių kalba "Stiklinis žvėrynas" bus vaidinamas gegužės 15 d., šeštadienį, 8 val. vakare; gegužės 16 d., sekmadienį, 2:30 val. po pietų ir 6 val. vakare.

Vaidinimai vyks Kelly aukštesniosios mokyklos auditorijoje: 4150 S. prie Archer gatvėj.

"Stiklini žvėryna" režisuoja Vytautas Valiukas. Vaidina: Lilija Barčaitė, Irena Nivinskaitė, Alfas Brinka ir Algimantas Dikinis. Kvietimai į "Stiklini žvėryna" gaunami pas platintojus ir vaidinimų pradžioje prie įėjimo.

Nori Aprūbežiuoti Divorsų Skaičių Vienam Asmeniui

Įvairūs moterų klubai J. V. pradėjo agituoti už pravedimą įstatymo, kuris aiškiai pažymėtų kiek kartų vienas ir tas pats asmuo galėtų gauti divorsą.

Tokius moterų žygius paskatino artistė Rita Hayworth, kuri jau spėjo susirasti ketvirtą vyrą.

Miškai ir Žolė Sulaiko Smėlio Audras

Washington. — Agrikultūros sekretoriaus padėjėjas True D. Morse pareiškė, jog dideli ruožai žemės vakarinėse valstijose turės būti apželdinti žole arba apsodinti miškais kad apsaugoti ištisas sritis nuo smėlio audrų.

Tuo būdu daugeliui farmerių teks atsižadėti ariamos žemės ir persikelti į kitas vietoves.

Šaukštu upės neišsemsi.

Paulina Stoškus Turės Tikrą Darbymetį

PAULINA STOŠKIŪTĖ

Dainininkė Paulina Stoškus yra pasižadėjusi dalyvauti šį pavasarį ir vasarą 35 didesniuose koncertuose. Birželio mėnesyje ji dainuos vasarinėje operoje, Central City, Colorado, kur pereitais metais pasirodė Algirdas Brazis.

Rugpiūčio mėnesį Paulina Stoškus aplankys vakarų Berlyna ir dalyvaus ten operų festivalyje.

Katalikai Subudavoję Amerikoje Suktas Politines Mašinas

Buvęs Postmaster General James A. Farley, kalbėdamas Knights of Columbus bankiete New Yorke, pareiškė: "Vėliausiuose skandaluose, kurie palietė asmenis valdiškose vietose, buvo įvelta tiek daug katalikų, kad tiesiog gėda prisiminti... Negalime nuslėpti fakto, jog daugiausiai suktos ir smerktines politinės mašinos Amerikoje buvo subudavotos katalikų ir operuojamos katalikų."

Pirmą lėktuvą Lietuvoje buvo sukonstruktavęs ir juo Kaune į orą buvo pakilęs 1851 metais Aleksandras Hriškevičius.

Dumplėmis vėjo neatpūsi.

Sandaros Seimas Įvyks Birželio 25-26 Dienose Wilkes Barre, Pa

Pirmoji Sesija Prasidės 2 Val. Popiet Sterling Viešbutyje

Pasitarus su ALT. Sandaros seimo rengimo komisija, noriu pranešti, jog mūsų seimas prasidės penktadienį, birželio 25 dieną, 2 valandą popiet, Sterling viešbutyje. Atvykstanttieji į seimą delegatai ir svečiai prašomi iš anksto rezeryuoti kambarius tame viešbutyje.

Taipogi, pirmadienį, birželio 28 dieną yra rengiama Sandaros seimininė vakarienė, Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje, Pittston, Pa., kur galėsime nuvažiuoti busais arba automobiliais.

Visos kuopos prašomos išrinkti delegatus ir atsiųsti juos į seimą. Kaip žinome, šiais metais, spalio m. 3 dieną ALT. Sandara minės savo 40 metų sukaktuves, todėl ir šis mūsų seimas turės jubliejinės reikšmės.

Prieš mus stovi daugybė svarbių pareigu ir darbu. Aptarę juos seime, mes geriau būsime pasiruošę jų vykinimui.

ALT. Sandara, gimusi įsisiūbuojančiose kovose už savo tautos laisvę, tebėra tame kovos fronte iki šiai dienai. Didžiausiu mūsų rūpesniu dabar yra kovoti su komunistiška agresija, išgelbėti Lietuvą iš raudonų maskolių jungo ir užtikrinti mūsų tėvų kraštui šviesią ir laimingą ateitį.

— S. Gegužis,
ALTS. Prezidentas.

Po kiek laiko pro pilies vartus pradėjo eiti Weinsbergo moterys, ant pečių užsisodinusios... savo vyrus.

Žinios Iš Marquette Parko

Dalyvauja Konteste

Daugelyje šios kolonijos krautuvėse gaunama Illinois valstybės lietuvių vaizbos buto rengiamo kontesto blankų. Visi raginami ir prašomi blankas išpildyti, atsakant į klausimą, kodel reikia remti lietuvių biznius. Atsirado daug tokių, kurie tuo dalyku užsiinteresavo ir nemažai yra tokių, kurie atsiliepia. Teko girdėti pastabų, kad Sandaros Pustapėdis ir savo nuomonę turėtų pareikšti. Kiti sako, kad ir Sandaros Per kūnas apie tai paperkūnuotų ir kad Aitvaras apie tai netylėtų.

Naujas Biznierius

Marquette Parko kolonija padidėjo vienu biznierium. Juozas ir Petrė Kinderiai, brightonparkiečiai, nupirko valgomųjų daiktų krautuvę 2659 W. 71 St. Tai jau nuo seniai šioje apylinkėje žinoma krautuvė.

Jos buvusis savininkas Antanas Lush, Amerikoj gimęs lietuvis, pirko valgomųjų daiktų krautuvę prie Marquette Rd. ir So. California Ave.

P-nai Kinderiai prieš penkis metus yra atvykę iš tremties, iki šiol jiems gerai klojosi irtikisi geros kloties bizny. Neabejotina, kad jiems ir seksis gerai.

Dr. Drangelio Pastaba

Kai dabar minimas spaudos atgavimas carinėj Lietuvoj, tai ryšium su tuo klausimu Dr. K. Drangelis padarė pastabą, kurią verta paleisti į plačiąją visuomenę.

Kai pasigendama surašo tų knygnešių, kurie draudimo gadynėje platino draudžiamą spaudą, kurie daugeriopai nukentėjo ir savo galvas padėjo, tai reikia atsiminti, kad tada Lietuvoj nebuvo daug sąmoningų lietuvių, kurie būtų matę reikalą tokius dalykus užrekorduoti ir palikti atminimą ateičiai. Praeities dabar nesugrąžinsi.

Bet, sako Dr. Drangelis, panašiai dedasi Chicagoj. Juk čia buvo laikai, kad veikėjai daug naktų nemiegojo, daug laiko skyrė, daug pinigo ir daug energijos aukojo besidarbuodami lietuvių tautos labui. O kur tu darbų rekordai? Jų nėra. Laikas apie tai susirūpinti, sako Dr. Drangelis.

Tuoj Išeis iš Spaudos Teatro Almanachas

Puošnus, turiningas ir gausiai paveiksluotas **"Teatro Almanachas"**, kuris nušvies Amerikos ir Kanados lietuvių įvairią sceninę veiklą, jau pradėtas spausdinti ir iki vasaros pradžios pasieks skaitytojus bei lietuviško teatro veikėjus.

ALMANACHAS apibūdina veik visų lietuviškų koloniju teatrinę veiklą ir jame tilps žymesnių teatralų straipsniai, sceninių pastatymų nuotraukos, sambūrių ir ratelių darbų apžvalga.

Teatrinės organizacijos, kurių Almanacho redakcija dar nebūtų laiškais pasiekusi, prašomos šiam leidiniui medžiagą (statytų veikalų sarašus, dalyvių vardus, pastatymų nuotraukas ir kitką) skubiai siųsti adresu: Mr. Stasys Pilka, 3225 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.

Almanachas leidžiamas ryšium su pirmojo lietuvių spektaklio Amerikoje sukaktimi. Jame kviečiamos dalyvauti senos ir naujos mūsų teatrinės organizacijos.

Nėr man tėvelio dalelei skirti.

Užsisakykite "RŪTOS" Saldainių

Visos lietuviškos prekybos, norinčios parduoti "RŪTOS" lietuviško skonio šokoladinius saldainius, gali užsisakyti šiuo adresu:

"RŪTA"

522 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Tel. ST 2-7909

arba pas "RŪTOS" atstovą infor. reik., mar. Plačas,

343 West 70 Street Chicago 21, Illinois

LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS

— KUR —

Kiekvieno Taupymai Apdrausti Iki $10,000.00

— IR —

Paskolos Ant Namų Duodamos Lengvomis Išlygomis

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASS'N
3430 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N
1447 S. 49th Ct. Cicero 50, Ill.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N
6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N
4038 Archer Ave. Chicago 32, Ill.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASS'N
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Wholesale Meat Distributor

JULIUS KUZAS

6840 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois
Tel. WAbrook 5-8744

George Borchertas Ir Sūnus, Inc.

NAMŲ KONTRAKTORIUS

Stato naujus namus, atlieka visokius remontus senesniems namams visose Chicagos apylinkėse. Pašaukite:

GArden 4-0418
8561 So. State Road
OAK LAWN, ILL.

Real Estate — Insurance

SAFE DEPOSIT BOXES

Parduodam Namus, Prižiūrim Nuosavybes. Teikiam Įvairios Rūšies Apdraudą; Sudarom Pirkimo ir Pardavimo Dokumentus.

Saugumo Dėžutės Prieinamomis Kainomis.

Sukys-Doody-Antonisen

3252 S. HALSTED ST.
Tel. CAlumet 5-2520

BUILDING & REMODELING

V. A. ŠIMKUS

KONTRAKTORIUS

Stato naujus namus pagal kontraktą. Didelis planų pasirinkimas. Atliekami įvairūs remonto darbai.

4645 South Keating Avenue
Skambinti nuo 6 val. vak.
Tel. REliance 5-8202

Office Phone VIctory 2-4965
Our Men Insured

BIRNDORF ROOFING

AND SHEET METAL WORKS

★

Roofing - Siding - Sheet Metal
Guaranteed Roofs

CARL BIRNDORF
3115 S. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.

NEW LIFE LIQUORS

Galite gauti visokios rūšies Vynų, Degtinės, Alaus Likerių žemiausiomis kainomis.

Draugiška Užeiga Lietuvių Centre — Bridgeporte.

3234 South Halsted Street
JOHN ZAVIS — Savininkas

"BANGA"

Naujas lietuvių radio pusvalandis jau veikia 4 kartus savaitėje: antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 8:30 iki 9 v. v. Gi sekmadieniais nuo 4—4:30 v. p. p.

Stotis WOPA — 1490 kc. (FM-102.3 mc.)

Visais reikalais, kreiptis į pusvalandžio vedėją adresu:

6142 So. Ashland Ave
Chicago 36, Ill. Telef. PR 6-6900

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo.
- Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaikykite — pradėkite taupyti šiandien!

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryto iki 5. v. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

SAVINGS INSURED UP TO $10,000

AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, Ill.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Tel. VIrginia 7-7747

Baltijos Kraštų Likimas Atidaręs Akis Amerikiečių Visuomenei

Gub. Wm. Stratton Apie Baltijos Kraštų Padėtį

Kalbėdamas "Margučio" jubiliejiniam koncerte, pereitą sekmadienį, Civic Operoje, Illinois valstijos gubernatorius William G. Stratton tarp kitko pareiškė štai ką:

Visi žinome, kad 1940 metais Rusijos komunistinė valdžia pažeidė visus susitarimus, paniekino teisę ir moralę, pasiųsdama savo kariuomenę Lietuvon. Amerikos valdžia šį piktą sovietų žygį pasmerkė ir šiandien ji tebesmerkia. Kongresinis Komitetas, tyrinėjąs Sovietų okupaciją Baltijos valstybėse, yra surinkęs neginčijamus įrodymus, jog Sovietai klastavo rinkimus šiuose kraštuose ir aiškiai niekino atstovų laisves ir teises. Ir tada, kaip ir anksčiau, vėl Sovietų pagieža buvo nukreipta prieš spaudos laisvę.

Ir jau 13 metų be pertraukos Sovietai tą savo pagiežą Lietuvoje vykdo. Jokių laisvų informacijų iš Lietuvos niekam šiandien nevalia gauti. Ir tik pogrindžio kanalais pasiekia laisvąjį pasaulį žinios, kas dedasi Lietuvoje. Dabar yra tokia padėtis, kad joks laikraštis iš Baltijos negali pasiekti laisvojo pasaulio. O nuo šių metų pradžios jokia biblioteka, joks mokslo institutas ir jokia organizacija negauna spausdinto žodžio iš Baltijos kraštų.

Tokį sovietų elgesį su spauda negali pavadinti net "cenzura", nes ten komunistų partija skiria redaktorius ir ji nurodo, kas jiems rašyti ir ko nerašyti. Čionai — laisvame pasaulyje — spauda tarnauja gyventojų informavimui. Ten gi — už geležinės uždangos — spaudos uždavinys brukti žmonėms Stalino ir Lenino "mokslą".

Amerikos gyventojui sunku suprasti, kodėl Sovietai taip griežtai nepraleidžia jokio spausdinto žodžio laisvan pasaulin, jei viskas laikrašty cenzūros prasijota? Atsakymas yra paprastas: pavergti žmonės nelengva išlaikyti po vergijos letena ir nežiūrint slaptos policijos, koncentracijos stovyklų ir visų kitų policinių diktaturos priemonių, viešoji gyventojų nuomonė nėra Sovietams palanki. Jie yra verčiami prieš ją panaudoti laikraščius ir knygas, kaip ginklą...

Beveik pusė pasaulio šiandien gyvena panašioj padėty, kaip Baltijos kraštai. Ir tatai duoda geros progos pamąstyti Amerikos gyventojams. Ar mūsų laisvė šiandien yra pilnai užtikrinta.

Ar mes pakankamai vertiname mūsų turimą spaudos laisvę? Tai yra klausimai, į kuriuos Amerikos gyventojai turi patys atsakyti. Šios laisvės yra jaunos ir dinamiškos. Jos gimė revoliucijoj ir išaugo žiauraus civilinio karo metu. Pasaulinėj istorijos scenoj žmonių asmeninės laisvės yra pilnos jaunystės ir veržlume. Vergija, kontrolė, visagalės valdžios — visi šie dalykai priklauso seniems laikams.

Komunistai apsupo juos nau jomis skraistėmis, kaip kokiais kosmetikos dažais, kad pridengtų policinės valstybės šetonišką veidą, būtų tai Nerono, Genghis Kahno, Hitlerio ar Stalino bei Malenkovo...

Iš Sandaros Centro

ALT. Sandaros 16-tos kuopos, Worcester, Mass. narių duoklės sekančiai:

Kazys Budinavičius	$3.00
Antanas Žiugžda	3.00
M. Žemaitaitis	3.00
Antanas Palubeckis	3.00
Jonas Palubeckis	3.00
Ona Tiškienė	3.00
Pranas Aukštuolis	3.00
Juozas Pupka I	3.00
Juozas Nevis	3.00
Juozas Pupka II	3.00
Vincas Mitrikas	3.00
K. P. Šimkonis	3.00
K. Zurlis	3.00
Juoz. Matijošaitis	3.00
Alekas Žilinskas	3.00
J. Dvareckas	3.00
P. Juozūnas	3.00
Juozas Šalaviejus	3.00
Jurg. Skrinskas	3.00
Daminikas Mažeika	3.00
Ant. Kramilius	3.00
Vyt. Skrinskas	3.00
Jonas Kiela	3.00
Jokūbas Rauktis	3.00
Jonas Mickevičius	3.00
Petras Katauskas	3.00
Petras Miliauskas	3.00
Vladas Yankauskas	3.00
Juozas Krasinskas	3.00
Antanas Kriaučialis	3.00
Petras Kraunelis	3.00
Juozas Babraitis	3.00
Juozas Petrika	3.00
Ben. Grigaliūnas	3.00
Antanas Tomkus	3.00
Juozas Grigaitis	3.00
Marijona Endzelienė	3.00

— J. Krasinskas, Sekr.

ATSIPRAŠOME!

P-no Povilo Marmoko ir Prano Savicko, 36 kuopos skelbtame užsimokėjusių narių sąraše turėjo būti po $5., vietoj $3, — po $3 narinių duoklių ir po $2 spaudos fondui. Šiuomi atitaisome klaidą ir atsiprašome.

— Adm.

—o—

DAR 10 DOLERIŲ SPAUDOS FONDUI

Mūsų žymus darbuotojas ir Sandaros 24-tos kuopos, Montello, Mass. sekretorius p. Kazys Venslaukas irgi prisiuntė $10 Spaudos Fondui. Ir tai jau ne pirmutinis kartas; beveik kas metai jis prisideda su auka parėmimui Sandaros leidimo.

Širdingai dėkojame visiems už paramą. — Sandaros Adm.

Pranašauja Rudeniui Dideles Audras

Saulė ir Mėnulis Būsią Tų Audrų Kaltininkai

Dr. C. H. Smiley, mokslininkas-astronomas, dirbąs Brown Universitete, paskelbė, kad kažkokios paslaptingos jėgos, kurios atsiranda nuo saulės ir mėnulio santykiavimo bazių, tam tikrose mūsų žemės vietovėse gali iššaukti didžiules audras ir uraganus.

Jeigu tas daleidimas būtų teisingas, tai dar šiais metais galima laukti rugsėjo mėnesio pabaigoje didelių audrų ir uraganų.

Kad katė sparnus turėtų, nė vieno žvirblio neliktų.

Pats Artistas Nežinojo Iš Ko Publika Juokėsi

Besimokindamas mieste, sūnus pasiuntė tėvams laišką, kviesdamas juos atvykti pažiūrėti mokykloje rengiamą "Hamleto" vaidinimą. Kai tėvai pranešė, jog jie, dėja, negalės atvykti, sūnus po vaidinimo pasiuntė jiems tokį laišką:

"Brangūs tėveliai, — labai gaila, kad jūs neatvažiavote. Kitų berniukų tėvai visi buvo atvykę. Nors dauguma publikos Hamleto vaidinimą jau buvo net po keletą sykių mačiusi, bet visi labai juokėsi. Aš vaidinau patį Hamletą ir iš manęs publika labiausiai prisijuokė".

Nepadarysi Klaidos

— Daktare, prižiūrėk mano kabinetą, nes aš išvažiuoju atostogoms.

— Bet aš tik pradedu praktikuoti ir neturiu pakankamai patyrimo.

— Nieko tokio. Mano pacientai yra iš aukštesnės klasės. Patark jiems lošti golfą arba susilaikyti nuo svaiginančių gėrimų.

17-ame šimtmetyje ir vėliau Lietuvoje labiausiai buvo mėgiamas alus, gaminamas Kėdainiuose, Gardine, Balbieriškyje, Nesvyžiuje.

Žalvarinius artilerijos pabuklus (patrankas) Lietuvoje pradėta lieti apie 15 šimtmečio vidurį.

Autrijos Miestas Viena Netenka Savo Gyventojų

Kadaise linksma ir gyva Austrijos sostinė Viena per pastaruosius metus netenka gyventojų skaičiaus: gimimų skaitlinė sudaro tik pusę mirimų skaitlinės.

Virš 60% vedusiųjų porų vaikų neturi. Šiam liūdnam reiškiniui įsigyventi padeda ekonominės sunkokos sąlygos, gyvenamų patalpų stoka, netikro rytojaus baimė. Vienos miesto savivaldybė pajėgia per metus pastatyti tik 6,000 naujų butų, kas sudaro pareikalavimų tik labai menką dalį 83% Vienos gyventojų turi tenkintis labai kukliomis patalpomis, daug šeimų gyvena viename kambaryje.

Statistikai įspėja, jog gyventojų skaičiui, pastarųjų metų pavyzdžiu, mažėjant, Vienos mieste iki 2,588 metų neliks nei vieno gyventojo.

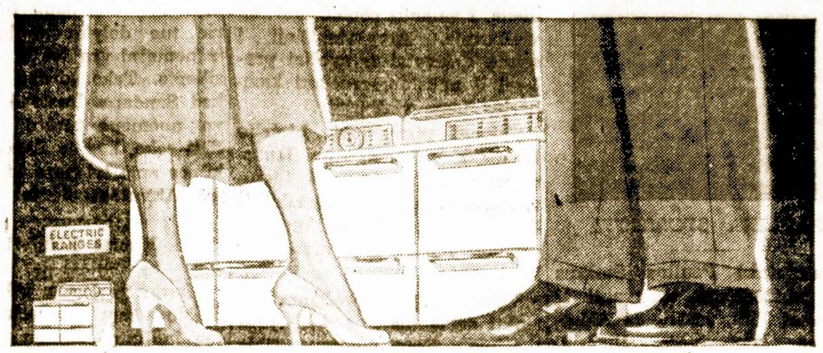

You Ask...We Answer

...some questions about Electric Ranges

Vis dar yra daug žmonių, kurie nežino, kas padaro Elektrinį Pečių moderniškiausiu, labiausia pageidaujamu pečium, kurį jie gali turėti savo virtuvėse. Čia keletas klausimų, dažniausia klausiamų apie Elektrinius Pečius — ir atsakymai.

3.562 J. V. ŠEIMŲ KRYPSTA Į ELEKTRINĮ VIRIMĄ KASDIEN!

ČIA GERA ŽINIA . . .

Chicagos šeimoms gyvenančioms dviejų šeimų namuose.

Kaip tik dabar, šios didelės Elektrinių Pečių pasiūlos Chicagoje metu . . . į naujas, žemas bargeno kainas įeina jų įrengimas taip dviejų šeimų trobesiuose, kaip ir vienos šeimos namuose.

Gaunate taip pat didelę nuolaidą iš dylerio už savo senąjį pečių . . . be to lengvos, žemos išmokėjimo sąlygos!

It's time to make that cooking change . . .

TODAY'S THE DAY OF THE ELECTRIC RANGE

Kl. Kalbama, kad visi naujieji pečiai ŠVARŪS . . . ar yra tikras skirtumas tarp jų?

A. Užtikrintai yra! Elektra negamina suodžių arba dūmų. Elektrinio pečiaus karštis taip pavišiuj, taip jo viduj pareina iš tos pačios švarios energijos, kuri eina į jūsų elektrines lemputes. Tai reiškia švaresnes sienas, užuolaidas ir užtraukas — ir mažesnes dekoravimo išlaidas.

Kl. Kodėl sakoma, kad Elektrinis Pečius teikia jums VĖSESNĮ virimą?

A. Todėl, kad tik Elektrinio Pečiaus paviršiaus vienetai kaista tiesioginiu virimo-vieneto-iki-keptuvės kontaktu! Karštis nesiskleidžia į šalį ar indų ir keptuvių šonais (Tai svarbus, nes apie 80% virimo-kepimo atliekama pečiaus paviršiuj). Be to, Elektriniu Pečiu vidus yra pilnai insuliuotas visuose 6 šonuose. Šilima nesiskverbia į jūsų virtuvę! Visų kitų rūšių pečiai pilnai insuliuoti tiktai penkiuose šonuose, nes šeštajam reikia atidarymo oro cirkuliacijai.

Kl. Girdėjau, kad tik Elektriniai Pečiai turi "KONTROLIUOJAMĄ KARŠTĮ." Ką tai ištikro reiškia?

A. Tai reiškia tikslai kontroliuojamą karštį. Nes tik Elektrinio Pečiaus karštis yra matuojamas iki precizinės temperatūros akuratiškais rodyklės nustatymais—lygiai kaip kad jūsų elektrinis prosas teikia tikslų karštį skirtingiems audiniams. Taigi laikas ir temperatūra pasidaro virimo-kepimo patikimomis dalimis. Nereikia spėliti!

Visit your Electric Range dealer or our nearest store today

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

LIETUVIŲ KRAUTUVĖJ DABAR YRA DIDELIS PASIRINKIMAS

Turime Puikių, Naujų Televizijos Setų Vėliausiai Pagamintų, Kurie Atneš Smagumo

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.

Žemos Kainos, Lengvi Išmokėjimai, Tuojau Pristatoma

BALDAI PAGAL UŽSAKYMĄ

Jūsų Namuose Suteikia Geresnį Aptarnavimą Namų Apšildymo Srityje Pamatykite Jį Patys!

Siegler PATENTED AUTOMATIC GAS HEATER

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY

2310 W. Roosevelt Road

Tel.: SEeley 3-4711 Chicago, Ill.

Kraturvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY

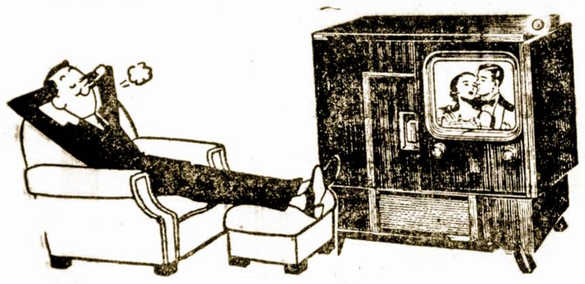

Čia gaunami geriausieji baldai, televizijos ir radijo aparatai, siuvamos mašinos, šaldytuvai ir visi kiti namų apstatymui reikalingi dalykai

DUODAMA IŠMOKĖJIMUI 15 MĖNESIŲ.

JOKIOS GARANTIJOS NEREIKIA

2310 West Roosevelt Road Phone SEeley 3-4711

CHICAGO 8, ILLINOIS

Atdara Pirmadieniais, Ketvirtadieniais iki 9:30 val. vak.; Sekmadieniais nuo 11—4:30 popiet

TAUPYKITE

KUR visada buvo ir yra aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000

ATEIČIAI, PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI $10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT.
KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSŲ TURTAS YRA $12,000,000.00. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

JOHN PAKEL, Prezidentas

6234 So. Western Ave. : Tel.: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmad. nuo 12 iki 1 v. vak. Antrad. ir Penk tad.. nuo 9 iki 4 po piet. Ketvirtad. nuo 9 iki 8. Tečiad. uždaryta visą dieną. Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 po pietų

Amerikai Gali Tekti Vienai Ginti Aziją

Ženevos Konferencijos Politinėje Klampynėje

Rašo **P. DAILIDĖ**

Kai J. A. V. Ženevos konferencija, galima sakyti, buvo priimta, valstybės sekretorius J. F. Dulles iš pat pradžių susidūrė joje su didelėmis kliūtimis tai politikai, kurią jis buvo susiplanavęs Washingtone. Pagrindinis tos politikos tikslas ir tebėra neužleisti Azijos pietryčių raudoniesiems. Bet kai žymi Indokinijos dalis jau atsirado raudonųjų rankose, diplomatinės Amerikos kortos Ženevoje negalėjo lemti laimėjimo. To laimėjimo dabar reikėjo ieškoti karo lauke.

Tuo tarpu prancūzai, nuvargę nuo ilgai užtrukusio karo, sutiko toliau lieti Indokinijoje savo kraują tik ta sąlyga, jeigu Amerika ir Anglija ateis jiems į pagalbą. Kai Anglija, nei kiek nedvejodama tokią pagelbą teikti atsisakė, Amerikai paliko sunkus uždavinys vienai apsispręsti del ginkluoto įsikišimo į Indokinijos kara.

Amerika Ligi Šiol Vengė Vadinamo "Go it Alone"

Kai reikėjo sustabdyti raudonųjų įsiveržimą į Pietų Korėją, J. A. V. kreipėsi į Jungtines Tautas, ir karas Korėjoje ėjo Jungtinių Tautų vardu, nors kone visus jo sunkumus greta Pietų Korėjos teko pakelti Amerikai. Dabar raudonųjų puolimas Indokinijoje maža kuo skiriasi nuo įsiveržimo į Korėją. Delto visai naturalus daiktas būtų, jeigu Jungtinės Tautos vėl pašauktų visus tos organizacijos narius raudonųjų puolimą Indokinijoje atremti.

Pasinaudodamos tuo J. T. paraginimu, J. A. V. galėtų tuomet, nepaisant Anglijos, teikti prancūzams visokiariopą pagelbą. Tačiau čia ir visa bėda, kad šį kartą Jungtinėse Tautose nerandama palinkimo padaryti tokį nutarimą, kaip kad Korėjos atveju. Delto ir šiuo požiūriu Amerikos rankos Rytų Azijoje palieka suristos, arba tenka griebtis to Amerikos nemėgiamo "Go it alone".

Sunkiai Einasi ir su Azijos Pietryčių Paktu

Vengdamas "Go it alone", Washingtonas dar prieš Ženevos konferenciją buvo suplanavęs Azijos pietryčių saugumo paktą, iš kurio turėjo kilti organizacija, panaši į NATO. Tačiau ir čia britai atsisakė bendradarbiauti, kol paaiškės Ženevos konferencijos vaisiai. Tuo būdu, norint paveikti raudonuosius Ženevos konferencijoje, Washingtonui beliko jiems pagrasinti, kad Amerika nepakęs tolesnio komunizmo plitimo Azijoje, ir kad tolesnis karas Indoknnijoje turės privesti prie trečio pasaulinio karo.

Tačiau Tokie Įspėjimai Mažai Veikia į Raudonuosius

Yra gerai žinoma, kad Maskva šiuo metu vengia didelio karo. Bet drauge su tuo negalima nuo raudonųjų nuslėpti ir tikros padėties vakarų "fronte". Kai jie žino, kad tame fronte vieningo nusistatymo del karo Indokinijoje nėra ir kad Amerika vargiai pasirįžtų viena į tą karą įsikišti, jie žino ir tikrą Amerikos įspėjimų vertę.

Delto Ženevos konferencijoje vargiai galima tikėtis iš jų pusės bet kurių nusileidimų. Greičiausiai jie sieks pasidaryti savąjį prietilį Indokinijoje ir rūpinsis užtikrintį sąlygas tolesniam komunizmo plitimui. Blogiausiai yra tai, kad šiuo metu raudonieji gali rasti Ženevoje kelia savo siekimams pravesti, nežiūrint Amerikos pasipriešinimo.

Jauni Mūsų Talentai Dalyvavo Motinų Pagerbimo Programose

Sekmadieny, 5 val. popiet, Lietuvių Auditorijoje įvyko pirmas Moksleivių Tautinio ansamblio pasirodymas, Mokyklos Bičiulių ruošiamas. Pirmoje programos dalyje, Motinos garbei, trumpai kalbėjo J. Daužvardienė, ir iš Europos atvykę svečiai K. Žalkauskas ir prel. Krupavičius. Ansanblis sugiedo jo "Marija, Marija" ir išpildė žodinį montaža, pritariant chorui, Sekminių rageliui, kanklėms ir pianinui.

Šia programos dalį pravedė K. Kleiva, taręs sveikinimo žodį Motinoms. Antroje dalyje apie šimtas įvairaus amžiaus jaunimo (nuo mažų "pupų" iki high school "bernų") išpildė tautinių šokių ir dainų programą; buvo ir gražus kanklių orkestrėlis, kuris ir kankliavo ir dainavo. Visi dalyviai buvo apsirengę lietuviškais tautiniais kostiumais.

Moksleivių Tautinio Ansamblio meno vadovybėje: Meno vadovas B. Pakštas, chormeisteris A. Skridulis, tautinių šokių vadovė E. Blandytė, šokių antroji vadovė O. Blandytė, kanklių vadovė A. Kirvaitytė, žodžio paruošėjas J. Raudonis, dailininkas J. Tričys.

Šis naujas lietuvybei palaikyti ir gaivinti užsimojimas tikrai sveikintinas. Salė buvo publikos perpildyta — pasieniais ir užpakalyje daug stovinčių.

— Tuojau po vedybų aš bandydavau pažadinti savo vyrą rytmetyje pabučiuodama jį.

— O dabar?

— Po trijų mėnesių jis nusipirko žadintuvą...

Per Šerengą

Rašo **PUSTAPĖDIS**

Seniau vaikai vis prašydavo cento. Vėliau jie ėmė prašyti penktuko. Dabar gi pasiūlyk vaikui dešimtuką, tai jis pradeda galvoti ar užsimoka nuo kėdės keltis ir eiti pasiimti tokį pinigą. Vaikai jau galvoja tik apie "kvoterius". Ką padarysi, juk viskas šiais laikais eina į atbulą pusę.

o-O-o

Žiūrint į naminius gyvulius gauni įspūdžio, jog jie pradeda žmoniškiau elgtis, o žmonės, kaip atrodo, tai slenka į atbulą pusę.

o-O-o

Čia Amerikoje, rinkimų metu, kandidatai nusiėmę kepurias prašo piliečių kad už juos balsuotų, o Rusijoje raudonas žandaras pakišo po nose pištaletą ir liepia balsuoti už parinktus kandidatus. Parakas ir kulkos ten pavaduoja baliotus.

o-O-o

Kaip sau nenorite, bet aš nesutinku su plačiai pasklydusia nuomone, kad žmonės dirba savo naudai. Pažvelgkime tik į merginas ir moterėles, kurios įdeda tiek darbo ir laiko pasipuošimui. Juk tą jos atlieka ne sau, bet kitiems, ypatingai vyrams, kuriems jos norėtų itikti.

O neišmanėliai vyrai dažnai iš to juokus pakrečia!

o-O-o

Žydai viena dieną į metus švenčia Yum Kypur, nieko nevalgydami ir nieko negerdami. Tą jie daro prisiminimui savo vargšų, badaujančių tautiečių. Bet po to, sekančią dieną, biznis eina savo keliu ir iš vargšų atimamas paskutinis kąsnis.

o-O-o

Kur tai buvo paskelbta, jog šiuo metu atsirado tiek pablūdusių šunų, kaip niekad pirmiau. Man atrodo, jog tie šuneliai ima kvailavoti nuo modreniškos muzikos, kurią jie nuolat girdi iš įvairių pusių.

o-O-o

Po kokio nors žymesnio koncerto, muzikos žinovai tyli, o tie, kurie mažai nusimano apie tą meną, rašo visokias pastabas. Tai panašu į situaciją, kur kontraktoriai ir inžinieriai stato namą, o dženitoriai imasi kritikuoti statybą.

o-O-o

Sakoma, jog tas žmogus yra laimingas, kuris daug ko netrokšta ir pasitenkina tuom, ką jis turi. Visa bėda, kad tokios laimės niekas nenori ir visi nori pašilikti savo troškimų "mučelninkais'.

Gerą paukštį dviem kulkom šauna.

Sveikata Yra Brangus Turtas

Paprasti Valgiai Mūsų Kūnui Yra Sveikesni Ir Naudingesni

Valgis ir gerimas palaiko mūsų gyvybę. Bet dėja, netinkamas maitinimasis kartais mūsų gyvenimo dienas net ir trumpina. Pergausus valgymas ypač prisideda prie virškinimo ligų įsigalėjimo ir neretai paskatina perankstyvą mirtį. Yra patirta, kad žmonės, kurie maistui vartoja kad ir kukluis, bet sveikus patiekalus, kaip antai: duoną, pieną, daržoves, vaisius, sviestą ir pan., gyvena visada ilgiau ir jų sveikata visuomet būna pavyzdingesnė.

Tai pareina nuo to, kad toks maistas lengviau yra suvirškinamas ir dėlto, jog tame maiste yra daugiau tokių substancijų, kurios žmogaus organizmui labiausiai yra reikalingos.

Įvairiais metų laikotarpiais ir skirtingo klimato sąlygose žmonės vartoja nevienodus maisto produktus. Pietų sąlygose, kur maistas susidaro dažniausiai iš kukuruzų su alyva ir vaisių, žmonės pasižymi ne tik sveikatingumu, bet ir darbo jėga. Tolimoje šiaurėje žmonės maistui vartoja žvėrieną, žuvis,, užgeria tuos valgius žuvų taukais.

Yra žinoma, kad gryname lauke dirbą žmonės valgo daugiau, negu kad miesto raštinių darbininkai ar kitokie "baltarankiai".

Kaip reikia valgyti? Visų pirma, kiekvienas maistas turi būti gerai sukramtytas, nes tuo būdu yra palengvinamas skilviui darbas. Pergreitas maisto ryjimas ir nesukramtyto valgio skilviui siuntimas kenkia sveikatai, nes apsunkina virškinimo procesą ir atima iš organizmo maisto ypatybes.

Mūsų burnoje yra liaukos, kurios patiekia seilę, būtiną maisto virškinimo pirmajai stadijai. Netgi kiekvienai maisto rūšiai liaukos paruošia skirtingą seilės rūšį. Tuo pradedamas maisto virškinimo procesas.

Niekad iš karto negerkime perdaug vandens, pieno, alaus, kavos. Gerkime po truputį, iš palengva, mažais gurkšniais.

Tenka priminti, kad gerai sukramtytą maista, specialių syvų pagalba, virškina mūsų skilvis. Tulžis skaldo riebalus. Iš skilvio maistas patenka į žarnas, iš kurių naudingosios dalys yra iščiulpiamos į mūsų kūną, o netinkamos yra skiriamos atmatoms.

Galima rimtai patarti: vartokime kuklesnį maistą, gerai kramtykime valgius. Nevalgykime susinervavę ar perdaug išvargę, neskubėkime bevalgant.

Padėkime mūsų skilviui ir visam virškinimo traktui tinkamai eiti gamtos jiems pavestas pareigas. O už tai mūsų virškinimas mums atlygins gera organizmo sveikata, darbingumo stiprumu ir puikia, giedria žmogaus nuotaika.

— **Medicus.**

BOSTON, MASS.

Pakveitimas į Sandaros Pirmo Apskričio Gegužinę

Birželio mėn. 6 d. Framingham, Mass. gražioje vasarvietėje — miške, įvyks Sandaros 1-mo Apskr. Metinė Gegužinė su įvairia programa ir vertingom dovanom.

Pusė šio parengimo pelno skiriama naujai Laisvės Varpo radio programai paremti.

Kviečiame visas Sandaros kuopas organizuotai šiame parengime dalyvauti. Tai mūsų metinis parengimas yra lig mūsų metinė šventė, kurioje visi privalome dalyvauti ir pasikviesti savo draugus bei pažįstamus.

—**Sandaros 1 Apsk. Valdyba.**

Sandaros 7 Kuopos Susirinkimas Įvyks Geg. 23 d.

Sandaros 7 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks š. m. gegužės mėn. 23 diena, Sandaros name, 124 F Street, South Bostone.

Pradžia 2:00 valandą po pietų punktualiai.

Visi nariai prašomi dalyvauti. Bus renkami atstovai į Sandaros seima, diskusuojamas praeitų metų kasos revizijos aktas ir kiti svarbūs reikalai. — **Sekretorius.**

Ispūdingas Motinos Dienos Minėjimas

Gegužės mėn. 9 diena "Laisvės Varpo" radio programa buvo pritaikinta Motinoms pagerbti. Programos vedėjas Petras Viščinis pasakė gražią kalbą, prisimindamas motinėlės tiek čia esančios, tiek Tėvynėje bei šaltajame Sibire vargstančias ir mūsų visų motinų motiną Lietuvą, žiauriais vergijos pančiais sukaustytą. Toliau sekė p. Gustaičio paruoštas radio montažas, pora šiai dienai pritaikytu dainų. Nevienas jautresnės širdies klausytojas nubraukė nuo skruostu ašara, nes dar niekad iki šiol radio bangomis nieks panašios programos nebuvo girdėjęs.

Pabaigai inž. Al. Chaplikas anglų kalba supažindino klausytojus su Lietuvos ir lietuvių tautos praeitimi.

Tokios radio programos dėkrai malonu pasiklausyti, gaila tik, kad tas pusvalandis taip greitai pasibaigia. Nenuostabu, kad Bostono ir apylinkių lietuviai taip džiaugiasi naujaja, ne tik iš vardo, bet ir dvasioje, lietuviška radio valandėle, kuri neapsiriboja siaurais vienos kurios grupės interesais, bet išeina į visuomenę platesniu tautiškumo ir lietuviškos kultūros skleidimo keliu.

Ta pačia proga noriu priminti, kad "Laisvės Varpo" radio valandėlės Valdyba rengia Brocktono Parodos aikštėje (Brockton Fair Grounds), prie lietuvių bakūžės smagia gegužinę-piknika š. m. liepos mėn. 18 diena. Visi kviečiami atsilankyti smagiai praleisti popietę ir tuo pačiu paremti "Laisvės Varpo" radio valandėle.

Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi tą dieną gegužinių nerengti, bet visi vykti į "Laisvės Varpo" piknika.

—**P. Jančauskas.**

Geriau kitam duoti, nekad iš kito prašyti.

Iš Pavardžių Negalima Spręsti Apie Kilmę

South Bend, Ind. — Teisėjas John S. Gonas bandė laimėti nominacijas į kongresmaną iš 3-čio distrikto. Jis gavo 11,402 balsų, tuom tarpu kaip jo oponentas John Brademas surinko 15,276 balsus. Jie abu yra demokratai.

Iš pavardžių atrodytų, jog jie lietuviškos kilmės, bet taip ištikro nėra. Jie yra lenkai, sulietuvinę pavardes.

Kurčios Nebylės Žmonos

Patobulinto telefono išradėjas Bell ir telegrafo išradėjas Morse turėjo kurčias ir nebyles žmonas.

Tai veda į susimastyma. O gal tik tie vyrai, kurie džiaugiasi amžina tyla namu pastogėje, gali gyvenime ką nors

Televizijos aparatu savininkai Italijoje turi mokėti $24 į metus už penkių valandu programą į diena.

Per š. m. mėn. buvo statoma daugiau namų, negu kada nors ankščiau.

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ DĖMESIUI!

"Lietuvos Laisvės Varpo" Radio Programa

Tikrai įdomi lietuviška radio programa duodama sekmadieniais nuo 12:30 iki 1:00 val. po pietų iš stoties W B M S, 1090 kilociklų.

Visais reikalais kreiptis į PETRĄ VIŠČINĮ, 31 Bunker Ave. Brockton, Mass. Telefonas BRockton 8-1159-R.

SAUGESNĖS vietos taupymui niekur nerasite. Kiekviena sąskaita apdrausta iki $10,000. Penkiasdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo.

Štabas kalba lietuviškai

DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

Mes Kepame Sveiką ir TIKRAI EUROPINIO SKONIO

Ruginę Duoną

Paragaukite ir Jūs Įsitikinsite Taipgi Gaminame Visokios Rūšies Pyragaičius

Bruno Kepykla

3339 So. Lituanica Ave.
Tel. CL. 4-6376

GUŽAUSKU

Beverly Hills Gėlinvčia

Gražiausios gėlės del vestuvių bankietų, laidotuvėms ir del kitu visokiu papuošimų.

6901 S. WENTWORTH AVE.
Tel. ST. 3-2454 ir HU. 3-2224

Vestuvėse, krikštynose, pobūviuose ir namuose tinkamiausia vartoti yra —

LIETUVIŠKI SALDAINIAI

KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAIS ŠOKOLADINIAI, VAISINIAI, ŠALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys. Reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse ar tiesiai iš gamyklos. Rašykite:

MR. STASYS PETRAUSKAS, 836 W. 33rd Pl. Chicago 8, Ill.

Steponas C. Lackawicz

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Koplyčios

2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — VIrginia 7-6672
100756 S. MICHIGAN AVE. — PUllman 5-1270

LIŪDĖSIO VALANDOJ Šaukite

MAŽEIKA & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. — Air Conditioned Chapel
PRospect 6-0099 — and Parking Facilities

Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gamintojo kaštuoju atveju jiems atvyksta

TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI

— VĖSINTUVAI —

TV bei Radijo Lempos

Visų Rūšių Radijo Baterijos.

APARATŲ TAISYMAS

Dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių sąžiningas ir geras patarnavimas garantuojamas.

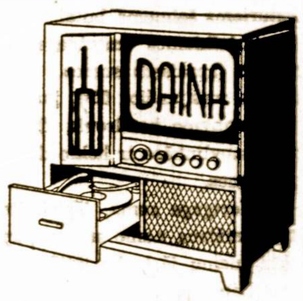

DAINA TELEVISION COMPANY

qualified engineers' service

3130 S. Halsted Street — Tel. DA 6-6887

ANTANAS TAMKEVIČIUS

PARDAVINĖJA ĮVAIRIAUSIOS RŪŠIES PAMINKLUS, PAPRASTO IR STIPRAUS AKMENS. PAS JĮ GALITE UŽSISAKYTI KOKĮ NORITE PAMINKLĄ, MAUZOLIEJŲ AR AKMENINĮ ANTKAPĮ. TURI AKMENŲ, KURIE NIEKAD NEPASENSTA.

Tamkevičiaus parduodamus paminklus galite pamatyti prieš pačias Lietuvių Tautines Kapines.

Kreipkintės telefonu WAlbrook 5-6326 (7241 S. Troy St.) arba SUMMIT 638

Dėl kainų su Tamkevičiu visuomet galima susitarti.

Dirbame Duris ir Langus

PAGAL UŽSAKYMĄ

Taipgi Turime Pagamintų Durų nuo $9.50

IR AUKŠČIAU

Durys iš Lauko, 1¾ Colių Storio nuo $21 ir Aukščiau.

ZOLP MILLWORK

3554 So. Halsted Street — YArds 7-2576

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

Bukite Sveiki

kuria parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis, SLA. Daktaras Kvotėjas. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuviu kalba svtrbieji sveikatos išlakiymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje lietuviu šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuojaus užsisakykite.

Užsakymus siuskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS

3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.

Telefonas Republic 7-7868

Taupymo Bendrovių Investavimai

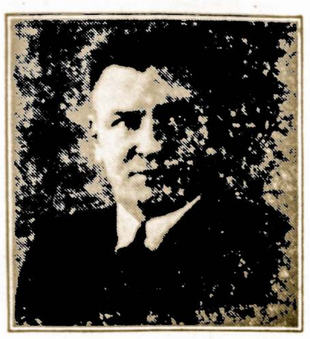

JOHN PAKEL

Chicago Savings and Loan Association prezidentas. (Ši įstaiga anksčiau vadinosi Lithuanian Building and Loan Association.) Adresas — kitoje "Sandaros" vietoje.

Kokios Rūšies Nuosavybėm Teikiamos Paskolos ir Kaip Jos Atliekamos

Taupymo bendrovės turi valdžios suteiktas privilegijas: 1) padėti taupytojams įsigyti gyvenamus namus, 2) iš to gautą pelną skirti visiems bendrovės nariams.

Federal Home Loan Bankas, prižiūrįs veiklą visų tapymo bendrovių, kuriose kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000, verčia kiekvieną taupymo bendrovę turėti kasoje ne mažiau 6% taupytojų indėlių pinigais ir valstybinių paskolų — "bonds" — lakštais.

Reikalaujama, kad Taupymo ir Skolinimo bendrovės galėtų išmokėti taupytojų indėlius pirmo pareikalavimo atvėjais.

Nors Federal H. L. Bankas reikalauja laikyti kasoje grynais pinigais ir valdžios paskolų lakštais tik 6%, bet Lietuvių kontroliuojamos Taupymo bendrovės paprastai laiko 16% "in Liquid assets", kas buvo pranešta ir apkalbėta Lietuviškų Taupymo bendrovių metiniame posėdyje 1953 m. lapkričio 20 d.

Kiti taupytojų pinigai yra investuojami į "pirmus mortgage" — tos paskolos teduodamos tik gyvenamų namų sąskaiton. Tokiame name gali būti krautuvės ir raštinės, bet būtinai privalo būti ir gyvenamieji butai. 85% visų paskolų turi būti teikiama namams su 1, 2, 3, bet ne daugiau 4 butų ir tik 15% tų paskolų gali būti išduota namams, kuriuose yra daugiau, negu keturioms šeimoms butai.

Suteikiamos "mortgage" paskolos negali viršyti 75% įvertinimo (apraised) sumos. Yra bendrovės, kurios neteikia paskolos, viršijančios 65% įkainavimo.

Taupymo bendrovių direktorių nuožiūroje yra spręsti kuriose apylinkėse ir kokio didumo "mortgage" paskolos gali būti teikiamos.

Mortgage suma, išmokėjimo sąlygos priklauso nuo skolintojo amžiaus, namo senumo, apylinkės, kurioje ši nuosavybė randasi, namų iš lauko išžiūros ir jų vidaus įrengimų nusidėvėjimo laipsnio. Transportacijos patogumai, kelių ir šaligatvių stovis bei kitokios apylinkybės irgi prisideda prie mortgage sumos skirimo.

Perkant geroje aplinkoje naują namą, mortgage paskola duodama ilgesniam terminui ir su mažesniu mėnesiniu skolos išmokėjimu. Senajam namui pirkti ir ypač nykstančioje apylinkėje mortgage paskolos suteikiamos trumpesniam laikotarpiui ir taikomi didesni mėnesiniai išmokėjimai.

Bendrovės trys direktoriai, šio reikalo žinovai, nekilnajomų nuosavybių įvertinimo specialistai patiekia savo mortgage paskolai taikomam tūtrui įvertinimą, bet visi direktoriai balsavimo būdu nusprendžia paskolos suma arba galimumą ją suteikti aplikantui atmeta.

Taupymo bendrovės turi teisę suteikti paskolą ir ne mėnesinių išmokėjimų ribose. Tokios mortgages paskolos duodamos 5 metų laikui arba 3 metams, turint galvoje šios nuosavybės vertės 60%. Tokių paskolų kiekis neprivalo viršyti 15% bendrovės turto ir nuošimčiai už jas turi būti mokami ne rečiau kaip kas šeši (6) mėnesiai.

Taupymo bendrovėms yra leidžiama pirkti jau padarytas mortgage paskolas ar namų pardavimo sutartis (kontraktus), bet tų mortgage paskolų ir kontrakų išmokėjimas turi būti vykdomas mėnesinėmis ratomis. Tokių nupirktų mortgage paskolų bei kontraktų kiekis neturi viršyti 25% viso bendrovės turto.

Bendrovės direktoriai neša moralę prieš bendrovės narius atsakomybę už paskolų rekomendavimą.

Ateinančios savaitės "Sandaros" numeryje tilps straipsnis, kuriame bus aiškinama, kodėl laikyti pinigus Taupymo bendrovėse yra s a u g u.

Senas Nuotykis

Paršas Rusą Pakorė

Mažioniškių Vizbariokas —
Susenėjęs jau vyriokas.
Del jo paršo triukšmas buvo,
Kai iš kutės jis pražuvo.

Oi tas paršas Vizbarioko!
Jis pakorė net kazoką.
Paršas buvo lašininga,
O kazokas raumeningas.

Paršas miltais nupenėtas
Jau skerstuvėms pažadėtas.
Jonas talką manė gauti
Jam padėti paršą pjauti.

Bet tarnaitė štai iš ryto,
Kol dar saulė neprašvito,
Ėjo kutėn pažiūrėti,
Tą peniukšlą papenėti.

Žiūri, žiūri — jo nemato,
Dar iš karto nesuprato.
Paršo guolis išdraskytas
Ir kraujais jis aptaškytas.

Ji tad' riksmą ten pakėlė,
Šeimininką tuoj prikėlė.
O šunelis lot pradėjo,
Kai gurbelyj dar sėdėjo.

-- Murzi, Murzi, — Jonas sako,
Uostyk žemę, stok ant tako.
Rask jų pėdas, kur nuvyko,
Gal suseksim kaltininką. —

Pėdas sekdams Murzis ėjo,
Ir toli sekt nereikėjo.
Ant tvoros kažkas baluoja,
Nagi paršas kabalduoja.

Už tvoros-gi rusas diktas,
Jau pasmaugtas, veidas piktas.
Kai jis lipo, paršas dribo,
Rusas kilpoje pakibo.

Jonas svarsto, kas daryti?
Reikia valdžiai pasakyti.
Rusą saugot stato Račių,
Pats gi dumia į Subačių.

Kai urednikas atjojo,
Pakaruoklį iškoliojo.
Pro vartus kam neišėjęs,
Kam per tvorą lipt norėjęs.

Tai įvyko dar prie caro,
Kurs nepaisė mūsų gero.
Rusų kaimas ten pat buvo,
Naktį kiaulės nuolat žuvo.

Šiandie Kremlius ve kaip daro:
Viska diena išsivaro,
Nakti žmones jis sutvarko,
Išgabena ir be švarko.

— **Perkūnas.**

Šiose Diskusijose Daug Kas Įdomaus Iškelta į Viešumą

Aiškina Bendruomenės Nepasisekimo Priežastis

Viešos Diskusijos Iškėlė Į Viršų Daug Ką Įdomaus

Pereita sekmadienį, Chicagos Lietuvių Auditorijoje, p. M. Gudelis, laikė viešą paskaitą apie kūriamą čia Bendruomenę. Šio Forumo rengėjai buvo LSS 4 kuopos diskusijų klubas.

Prelegentas pažymėjo, jog sumanymas kurti bendruomenę kilo Vokietijoje iš VLIK'o. Ten buvo "nukalti" įstatai ir čia "importuoti", kad jais vadovaujantis būtų sudaryta bendruomenė.

Bet tokios bendruomenės steigimas susidūręs su JAV įstatymais ir su mūsų išeivijos neprielankiu nusistatymu.

Tolesnį p. M. Gudelio referato atpasakojimą ir pasireiškusias mintis diskusijose paduosiu taip, kaip tas viskas buvo paskelbta "Naujienose". Pasak to dienraščio korespondento p. Gudelis pastebėjęs štai ka:

"Pradėjusi savo kūrybos pradžia L. Bendruomenė Chicagoje, ryšium su surinktu pinigų išmokėjimu vienam asmeniui, valdybos nariui, už "darba", paliko visuomenėje blogą įspūdį ir vietinius žmones labai neigiamai nuteikė.

"Toliau Laikinasis L. Bendruomenės Organizcinis Komitetas, perkeltas New Yorkan, pirmininkaujamas prelato Balkūno; bet ir čia nepajėgiama jos sukurti.

"Bendruomenės kūrėju nepasisekimas pagaliau privedė prie to, kad pradėta ieškoti kaltininkų kitur. Vienas iš tokių "kaltininkų" pradėtas "inkriminuoti" "Sandaros" redaktorius M. Vaidyla, kuris šiuo klausimu niekuo nedėtas ir visai nekaltas.

"Objektyviai išaiškinus prelegentui M. Gudeliui visus klausimus, ir neigiamus ir teigiamus, bendruomenę kuriant, buvo pereita prie diskusijų.

"Jose dalyvavo Dr. P. Grigaitis, V. Ambroze, Adomaitis, Kučinskas, J. Talalas, V. Mankus ir kiti.

"Kiek plačiau ties bendruomenės kūrimosi istorija sustojo Dr. P. Grigaitis. Jis pažymėjo, kad tokia bendruomenė, kaip norima čia įpiršti, šiose sąlygose negalės sėkmingai organizuotis. Nors pats principas, kiek liečia kultūros reikalu rūpesčius, yra geras, bet reikėtų ieškoti kitų metodų tai organizuoti, gal ir kitu pavadinimu.

"Bendruomenės steigimas buvo sugalvotas Europoje, visai nežinant Amerikos sąlygų, nepažistant Amerikos lietuvių psichologijos ir organizacijų santykių. Ieškojimas kaltininkų dėl bendruomenės kūrimosi nepasisekimo ar tai "Sandaros" redaktoriaus asmenyje, ar kitur, visiškai nepagrįstas. Prieš M. Vaidylą kaltinimus daugiausia kelia maža iš Europos atvykusių asmenų grupė, kuriems Vaidyla daug padėjo, daug rūpinosi, o atsilygindami už gerą, jie norėjo pasigrobti "Sandarą" ir, jiems tatai nepavykus, pradėjo ieškoti įvairių priekabių".

Taip tai "Naujienose" buvo atpasakotas tas p. M. Gudelio referatas ir pasireiškusios dalyvių mintys.—**Žemaitis.**

JV atominėje komisijoje ir jai priklausančiose įmonėse dirba 13,582 mokslininkai.

TRUMPOS ŽINIOS IŠ BOSTON, MASS.

Kviečia į Lietuvių Inžinierių Ir Architektų Suvažiavimą

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos trečias skyrių atstovų suvažiavimas įvyks 1954 metų gegužės 29-31 d.d. So. Bostone, Mass. 484 East 4th St. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Namuose.

Suvažiavimo Darbų Tvarka

1954 m. gegužės mėn. 29 d. (šeštadienis)

1. 16 val. Suvažiavimo atidarymas
2. 19 val. Darbo posėdis

1954 m. gegužės mėn. 29 d. (sekmadienis)

Cambridge Lietuviu Piliečiu Klube, 163 Harward St., Cambridge, Mass.

3. 9-10 val. Darbo posėdis
4. 10-11 val. Darbo posėdis
5. 14-18 val. Darbo posėdis
6. 18 val. Baigiamasis posėdis
7. Vakarienė

1954 m. gegužės 31 d. (pirmadienis)

8. Ekskursija

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Centro Valdyba.

Smulkių daiktų iš tolo nematyti.

"IKI PASIMATYMO"
RADIO W G E S
ŠATIMIERAS LITHUANIAN
Kiekvieną Vakarėlį—8:00

Laidotuvių Direktorius
Antanas M. Phillips
3307 S. Lituanica Ave.
Tel. YArds 7-3401
AMBULANSO PATARNAVIMAS YRA TEIKIAMAS DIENĄ R NAKTĮ

Justin F. Chilauskas
Insurance Broker
Notary Public
Income Tax Service
2404 W. 46TH PLACE
Chicago 32, Ill.
Tel. LA. 3-3121

Conrad'as – Fotografas
(LIETUVIS)
Miderniškai įrengta vieta įvairiom nuotraukom. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
414 West 63rd Street
Tel. ENg. 4-5883 arba EN. 4-5840

Lietuviška Valgykla
Auditorium Restoranas
3131 So. Halsted St.
Savininkai:
T. Kazlauskas ir J. Milius

Jos. F. BUDRIK, Inc.
FURNITURE
3241 So. Halsted St.
CHICAGO 8, ILL.
TEL. CALUMET 5-7237
Namams reikmenys, Saliono komplektai, Šaldytuvai, Televizijos, Jewelry, Deimantai. Turi patyrusius T. V. mechanikus. Sutaiso televizijas garantuotai. Patelefonuokite. Už atvažiavimą į namus $3.00.
Budriko radio valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakarą nuo 6 iki 7 val. iš stoties WHFC 1450 Kil.

Įsidėkite į Savo Namus
Lincoln Storm Windows
Juos Gaminame Nuosavėje Dirbtuvėje
JUOZAS SPAITIS
3261 S. Halsted St.
Telef. Victory 2-6469
Pašaukite Dėl Informacijų Ir Apkainavimo.

Lietuvių Automobilių Prekyba
HARMONY MOTORS
Dabar Jau Didelis Pasirinkimas Įvairiausių Firmų Automobilių (BUICK, Dodge, Chrysler, Oldsmobile, Chevrolet, Pontiac, Plymouth, Ford ir kitų.)
Apsidrauskite pirkdami pas savo žmones už pigiau su sąžiningesniu patarnavimu, su garantuota pagalba kiekviename reikale.
Nemokamai išrūpiname šoferio ir automobilio leidimus.
Nemokančius išmokome važiuoti, geros išsimokėjimo sąlygos
HARMONY MOTORS
TOLIUS SLUTAS IR JONAS TALANDIS
5805-07 So. Western Ave. Telefonas REpublic 7-6480
CHICAGO, ILL.

Atidarykite Dabar Taupymo Sąskaitą
Sąskaitos yra apdraustos J.V. valdžios už $10,000.
Ką Šiandie Atidėsite, Tą Lietingoj Dienoj Turėsite!
MES MOKAME 3% DIVIDENDŲ.
CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N
B. R. PIETKIEWICZ,
PRESIDENT, MANAGER
2555 W. 47th Street LAfayette 3-1083
CHICAGO, ILLINOIS

TELEPHONE SOU. 3141
Boris Beverage Co.
JUOZAS ARLAUSKAS, Sav.
Pristatom Toniką ir visokios rūšies alų baliam, vestuvėm ir visokiom kitom pramogom į namus ir sales.
Visais Reikalais kreipkitės:
Boris Beverage Co.
220 E. Street
SO BOSTON, MASS.

Lietuviška Užeiga
SO. BOSTONE
Clem's Tavern
K. SABETSKAS, Sav.
117-121 A. STREET

LINKSMA, SMAGI UŽEIGA BOSTONE YRA
So. Boston Cafe–
V. BALUKONIS
Šioje Puošnioje ir Didelėje Užeigoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Sutikti Savo Prietelių.
260 Broadway
260 BROADWAY
So. Boston, Mass.

Real Estate and Mortgages
JOHN P. TUINILA
Parduodam namus mieste ir apylinkėse
Skolinam pinigus ant pirmų ir antrų morgičių.
317 E. Broadway
So. Boston, Mass.
Tel. So. 8-2885

BALTIMORE, MD.
LAIDOTUVIU DIREKTORIUS
Charles W. Kachanskas
FUNERAL DIRECTOR
637 Washington Blvd.
BALTIMORE, MD.
Tel. LExington 5714
Ofisas: 703 McHenry St.
Tel. MUlberry 8617

4004 S. Archer Ave. LAfayette 3-6300

MORGIČIŲ PASKOLOS
UŽ ŽEMESNIUS NUOŠIMČIUS
Karo veteranams - G.I. - paskolos už 4½%
Stipriausioji taupymo įstaiga
Turtas – $44,000,000.00
Atsargos Fondas – $3,500,000.00
ĮSTAIGOS VALANDOS:
Kasdien, įskaitant šeštadienius, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neatidaroma.
JUSTIN MACKIEWICH
President and Manager
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

Rietavos Miestas Daug Anksčiau už Kitus Buvo Įsivedęs Elektrą

Pasirodo, jog žemaičių Rietava susiprato įsivesti elektros šviesą kur kas anksčiau negu daugelis apylinkių Chicagoje. Pabaigoje praeito šimtmečio tokios kolonijos kaip Bridgeportas, Town of Lake, West Side ir daug kitų dar buvo apšviečiamos kerosino arba gazo pagalba. Elektros lemputės, pirmą kartą pasirodžiusios Amerikoje 1885 metais, bet jos plėtėsi labai išlengvo ir didžiuose miestuose. Dar 1911 metais du trečdaliai tuolaikinės Chicagos nesinaudojo elektros šviesa.

Tuom tarpu Rietavos miestas jau 1903 metais buvo pilnai aprūpintas elektra dėka kunig. Ogdeno Oginskio pastangoms. Pastarasis atsigabeno dynamo mašiną, kuri teikė elektros jėgą ne vien jo tartokui, bet tuo pačiu sykiu apšvietė ir patį miestą.

Kunig. Oginskis buvo savininkas didelio dvaro ir gražių rūmų, apsuptų milžiniško parko, kurio plotas siekė vienos kvadratinės mylios. Jis buvo vienas nedaugelio Lietuvos didžiūnų, kuris rūpinosi pramonės ir kultūros pakėlimu savam krašte. Taigi dėka jam ir pati Rietava buvo pagarsėjusi savo pažanga ir puošnumu.

Kojomis žemės neišmatuosi.

Jusų Grožis Priklauso Nuo Gražiai Pasiūtų Rūbų
Madų Salionas
GINTARAS
3228 So. Halsted Street
Phone CA. 5-1522
Sav. Helena ir Alfonsas VAMBUTAI
Siuva naujas sukneles, paltus, kostiumus, kailinius ir t.t.
Darbus atlieka sažiningai, greitai ir pigiai.

RAŠTAI IR ŽMONĖS

UNGURUPIS

1. Lietuva 16 Amžiuje ir Baudžiavos Pradžia

16 a. Didžioji Lietuvos Kunigaikštija gyveno turtingu, pilnu įvairių įvykių gyvenimu. Ji gynė savo žemes nuo įsiveržusių maskvėnų, prijungė didesnę Latvijos ir Estijos žemių dalį, sukurdama leno priklausomybe jai pasidavusią Kuršės Kunigaikštiją ir betarpiškai į jos teritoriją įjungė Livonijos vaivadiją. Krašto viduje pravesta eilė reformų administracijos, teismų ir įstatymdavybės srityje.

Tuomet tai atsirado garsusis **Lietuvos Statutas** (1529 m.), apie kurį žinovai sako, kad tai buvo pažangiausias įstatymų rinkinys toje epochoje, pirmasis po romėnų pilnas įstatymų kodifikacijos bandymas, kuris parodo jo autorių didelį išsilavinimą ir platų susipažinimą su tada veikusiais kaip Vakarų, taip ir Rytų Europos įstatymais.

Albrechto Goštauto sudaryje komisijoje dirbo teisininkai lietuviai, išėję mokslus garsiuose Bolonijos, Sienos ir kituose Italijos universitetuose. To pat šimtmečio vidury buvo pravesta garsioji "vakarų reforma", viena drąsiausiųjų ir plačiausiai sumanytųjų reformų žemės ūkio istorijoje. Jos darbas buvo puikiai organizuotas ir vyko per 20 metų. Paskelbus jos nuostatus 1557 m. paaiškėjo, kad ji padvigubino dirbamos žemės plotą ir Didžiojo Kunigaikščio iždo pajamas.

Dr. V. Daugirdaitės SRUOGIENĖS naujai rašomoje **"Lietuvos istorijoje"** apie tai plačiai pasakojama. Yra ir ištraukų iš tų garsiųjų **"Ustav"**, kurios bent kiek nušviečia prieš 400 metų baudžiavon pavergiamų valstiečių būklę. Štai, 19 skyrius nustato:

"Darbas valdiniams turi būti vaito (urėdo) užsakytas sekmadienį, kad valsčius žinotų, ar ir kada kas turi ateiti į darbą; o vaitas tą pačią diena užsakys darbą žmonėms, ir kuris neateis į darbą, už pirmą praleistą dieną sumokės vieną grąšį, už antrą — duos aviną, o jeigu ir trečią dieną dėl apsileidimo ar girtumo nestos į darbą, bus botagu ant suolo nubaustas ir turės praleistas dienas atidirbti; betgi, jei valdinys dėl kurios rimtos priežasties negalėtų ateiti į darbą, jis turi per kaimyną ar suolininką (vaito padėjėją) pranešti urėdui ir, jeigu priežastis svarbi, neturės būti baudžiamas, tik kitą dieną atidirbs; betgi niekas negali nuo pareigų išsipirkti. Tuščių valakų valdiniai tenearia, o jeigu kuris, neįsirašęs į rejestrus (sarašus), tai drįstų padaryti, nustoja javų mūsų grendymo naudai ir sumoka rublį į mūsų iždą. O valdiniai privalo stoti į darbą, kai saulė teka, ir išeiti, kai nusileidžia; o poilsio tiems, kurie dirba su gyvuliais, prieš piet valandą, perpiet valandą, pavakare valandą, o kurie pėsti dirba, tiems poilsis tuo pat laiku, tik po pusę valandos... o kas dėl apsileidimo vėlai ateis prie darbo, tas kitą dieną praleistą laiką turės atdirbti".

2. Neskoninga ir Neteisinga

Prieš keletą metų viename dienraštyje vienas veikėjas, norėdamas didžiau pagarbinti savo asmenišką bičiulį B. Babrauską, jį prilygino Vaižgantui. O dabar vėl išgirdome (praeitą savaitę), kad M. Vaitkus vadinamas net antruoju Vaižgantu. Jei Vaižgantas būtų gyvas, niekas tokių žodžių neišdrįstų tarti, nes jie visiškai neteisingi.

Juk nei Babrausko nei Vaitkaus pagrindinės asmens ypatybės neturi jokio panašumo su Vaižgantu. O dėl kokių nors antraeilių ypatybių panašumo tuoj ne tik palyginti, bet net ir sulyginti žmones — akiplėšiškas įžūlumas.

O kad tai daroma norint priduoti daugiau garbės tiems, kurie jos neturi, tai tikrai jau čia neskoninga puikybė, daugiau nieko. Argi gražu Vaižganto garbe dengti B. Babrauską arba M. Vaitkų, kai jie anam didžiam lietuviui jokiu atžvilgiu neprilygsta?

3. Spauda ir Jaunimas

Vadinant šiuos metus sukaktuviniais spaudos metais, rengiame nuobodžias paskaitas ar rašome straipsnius apie visiem žinomus dalykus, o užmirštam patraukti prie spaudos jaunimą. Štai netrukus baigiasi mokslo metai.

Ar mūsų lietuviškas jaunimas drauge su mokslo pažymėjimu neturėtų gauti kiekvienas po dovanėlę — lietuvišką knygą — knygnešystės sukaktuvių atminimui? Tai jiems padarytų įspūdžio, bet kas tuo pasirūpins? Kur tie kultūros ir spaudos veikėjai, kur pila ilgus straipsnius, bet kai prireikia bent pirštu pajudinti — koks nors konkretus darbas, tai nepajėgia nė vieno žingsnio žengti pirmyn.

Taip viskas lieka tik — gražūs žodžiai. Todėl tais žodžiais imama jau nebetikėti.

Tikrintojas

Į viršaičio namus atvyko apskričio pareigūnas ir klausia:

— Kiek jūs čia turite gyvulių ir kokiame jie yra stovyje?

— Neblogiausiam, bet ką gi jie reiškia palyginus su jūsų malonybe? — atsakė viršaitis žemai nusilenkdamas.

Kai Raudonas Vilkas Bando Įtikinti Jog Jis Yra Tikras Avelių Globėjas

Sovietų Veidmanybė Genocido Konvencijos Patvirtinimo Klausime

Ilgai boikotavę UNESCU, Sovietai praeitą savaitę pranešė įstoją į šią J. Tautų organizaciją.

Dar didesnį nusistebėjimą sukėlė Višinskio š. m. gegužės 3 d. pranešimas Jungtinėms Tautoms, kad Sovietai ratifikavę Genocido Konvenciją.

Egzilų organizacijos, kurių tarpe Lietuvos Laisvės Komitetas, tą pačią dieną plačiai paskelbė memorandumą tuo pat reikalu. Memorandumas tvirtina, kad egzilai priėmę dėmesin šį Sovietų žygį ir atkreipia Jugtinių Tautų ir pasaulio dėmesį į šiuos Sovietų nusikaltimus genocido konvencijos nuostatams:

1. Lietuvių deportuota į Sovietų Sąjungą 350,000.
2. Latvių — 150,000.
3. Estų — 100,000.
4. Lenkų — 1,500,000.
5. Rumunų — 1,000,000.
6. Čekoslovakų — 300,000.
7. Uniatai, kur jie bebūtų buvę Sovietų Sąjungoje, ar setalitiniuose kraštuose, visai išnaikinti kaip religinė grupė.

Kadangi Genocido Konvencija taikoma visiems nusikaltimams, kuriais naikinamos tautinės, etninės ar religinės gyventojų grupės, egzilai prašo Jungtines Tautas pareikalauti Sovietų Sąjungą grąžinti ištremtuosius. Sovietai privalo tai atlikti, kadangi jie, ratifikuodami šią sutartį, patys pripažino minėtus veiksmus nusikaltimais. Pasaulio opinija turi taip pat budėti ir veikti, kad panašiems veiksmams ateityje būtų užkirstas kelias.

Tenka, deja, pastebėti, kad ir ši Sovietų ratifikacija yra tik tolimesnė vaidyba, nes prie Genocido Konvencijos Sovietai padarė rezervus, kuriais suvaržė Tarptautinio Teismo kompetenciją imtis tardyti ir spręsti genocido nusikaltimus Sovietų Sąjungoje. Jei Sovietų teismai ir įstaigos šiuos nusikaltimus spręs, teisybės nei teisingumo netenka laukti.

Tikras Rojus Senberniams

Moterys St. Petersburg, Fla. vražosi už našlius ir senbernius, nes tame mieste yra 22 nuoš. daugiau moterų, negu vyrų. Kiekvienas atvykęs iš toliau viengungis, jeigu jis nėra visai apšepęs, turi geriausio pasisekimo ir "leidžių" kompanijos jam netrūksta.

1927 metais Lietuvoje generolas Silvestras Žukauskas buvo apdovanotas Amerikos lietuvių jam atveztu aukso kardu.

Geram žmogui gėda nelaimėj nepadėti.

Delnu kūjo neatmuši.

Painting and Decorating

Outside and inside, painting, wall washing, paper cleaning, calcimining, all work guaranteed. Fully insured.
Perkins — WEntworth 6-6869

Real Estate for Sale

OAK LAWN, ILL.
For Sale by Owner
5 Room Home—Lot 77x400
Automatic hot water oil heat. Attached utility room. Refrigerator and stove incl. Attached garage. Storm screens. Near school, churches, shopping, bus line. Nicely landscaped. Many extras. Selling reasonable. Call
GArden 2-2063

For Sale by Owner
2 STORY, 1 STORE—3-5 Room flats, 3 car brick garage. Vicinity 51st and Morgan. Automatic oil heat, built in bath tubs. Cabinet Kitchens. Modern thru out. For information call week days POrtsmouth 7-9810 Sunday GArden 2-5622.

Brighton General Store
Taipgi Drabužių Valymas
Tinkamai ir Greitai
Patarnaujame.
2542 WEST 47TH STREET

Viktoras Bagdonas
Krausto Baldus į Artimas ir Tolimesnes Vietas.
Turi ilgų metų patyrimą
Pašaukite VIrginia 7-1043
2542 WEST 47TH STREET

Business Opportunity

Meat Market — Good established business. Must see to appreciate. Priced to sell by Owner. Phone:
LIncoln 9-2242

By Owner
Card and Gift Shop,
Toys and Notions
stocked. Old established. Excellent business and location. Near school, churches. Bus. Will sell for inventory. Call.
RAdcliff 3-0556 or
FUlton 5-9245

Auto repair — Compl. body, fender tools. 2 cars, 1 ton truck. Haymarket 1-8491. 1150 South Western Ave. Immidiate passession. See Sammy.

Launderette — 18 washers. 20 in. extractors, 3 dryers, etc. Terms. Leaving for service.
429 Main St.

GIFT SHOP
Cards, Supplies, Notions, Living quarters in rear. Selling on account of illness. Suitable for couple.
WEllington 5-8990

SHOE STORE
Established 100 years
Very Good, Stoughton, Wis.
Write
HAROLD LACKAS
Phone WATERLOO Wis. 325

Barber, beauty shop — Steam heat, hot water, 12 liv. rooms, bath in rear. Rent $75. Sacr. for quick sale or trade for late car, house, trailer, equity in property or what?
Waterfall 8-8279

Kurs vogs, nepralobs; kurs ars, nepavargs.

Domestic Help

General Housework to live in. Between 30 and 40 years. Refs. All English.
GReenleaf 5-2575

WOMAN
to assist cook in modern Restaurant — Kitchen
Wonderful home
in country
Phone GArden 2-9847

Wanted to Rent

3½—4 or 5 room apart. 3 quiet adults. N. or N. W. under $90. No basement. Exc. references.
JUniper 8-3348

Responsible Lithuanian Furrier and wife, 3 years old child, need 2 bedroom unfurnished apart., outlying or suburb pref. Moderate rental.
CEntral 6-4003 from 9 to 4

Carpenter, wife, 2 small children need 2 bedroom apartment or small house, unfin. North or North West suburbs; to $100.
GLenview 4-5428

Reliable couple with child urgently need 5-6 room heated apartment, $75. N. W. During the week BErkshire 7-7304.

Responsible couple — 2 daughters: 14 and 8 years, need 4 to 5 room unfurnished heated apartment. Northwest. Moderate rental. MUlberry 5-8439.

4 responsible adults need 5-6 room unfurnished apt. — only uptown district. Moderate rental.
Longbeach 1-7824

Real Estate for Sale

WEST CHICAGO
4 room ranch home,2 acres; gas heat; insul., bedroom above garage, tool shed and chicken coop, ½ block West of E. J. & E. R. H., 2 blocks North of Roosevelt Road. Priced to sell by owner.
West Chicago 8038 R 1.

Wood Dale 3 bedroom ranch, full basement, plaster walls, storm windows and drs., oil heat. 6 — 4x5 thermopane windows in living room. Near schools and trans. Attached and brezzway Wooded lot 99 x 278.
Bensenville 1378-M.

ROSELAND
6 room brick, 3 bedrooms, gas heat, finished basement, tile bath, extras to include venetians blinds, wall to wall carperpeting, storm windows, stove, refr.
REgent 4-2928
Steel City Agency

Real Estate for Sale
Hansen Park — 7 rooms, brick and stone; 5 years old; 2 car garage. By owner. Exc. mort.
University 4-5572

Buick'as
"LIETUVIŠKAS"
AUTOMOBILIS

Lietuvių Prekybos Namai
SEKMADIENIAIS NESKAITOME JOKIŲ TAKSŲ
Baldai ir Namų Įrengimai iš Fabriko ir į Jūsų Namus
Mes parduodame tik moderniškus, geros rūšies, be sugadinimų ir brokų už žymiai geresnes kainas
Nuolatinių išpardavimų ir likvidacijų mūsų įmonė nedaro. Kainos be užprašymo.
Furniture Center, Inc.
3224 S. Halsted Street
TELEFONAS VICTORY 2-4226
Įmonės vedėjas Justas Lieponis
ĮMONĖ ATIDARYTA: PIRMADIENIAIS, KETVIRTADIENIAIS NUO 9 RYTO IKI 9:30 VAKARO.
KITOM DIENOM NUO 9 RYTO IKI 6 VAKARO. SEKMADIENIAIS NUO 10 IKI 5.

Didelis Išpardavimas
Lietuvių Krautuvė
TAIPGI TURIME VISOKĮ PASIRINKIMĄ REIKALINGŲ DALYKŲ: VYRAMS, MOTERIMS IR VAIKAMS.
Gavome didelį kiekį pavasarinių rūbų ir baltinių, ir parduodame sumažintomis kainomis.
KVIEČIAME ATSILANKYTI — BŪSITE PATENKINTI MŪSŲ KAINOMIS IR PATARNAVIMU.
Lietuvių Krautuvė
JOSEPH'S DRY GOODS STORE
3218 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, – TURĖSI RYTOJ!
Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00
Brighton Savings and Loan Ass'n
4071 Archer Avenue, West of California Ave.
CHARLES ZEKAS — Sekretorius
DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 4:30 po pietų. Trečiadieniais nuo 9 val. iki 12-tos. Ketvirt. nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro.

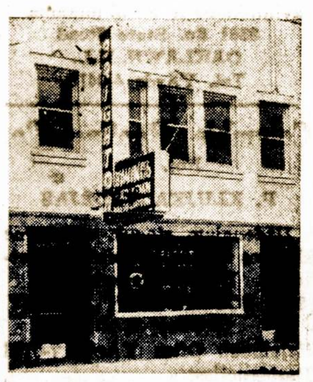

PAUL M. SMITH & COMPANY, Inc.
REAL ESTATE, SALES, MORTGAGES, INSURANCE

Teikiame patarimus pardavime ir pirkime nekilnojamų nuosavybių ir apdraudos srity. Taipgi duodame paskolas. Kreipkitės arba pamatykite mus.
2935 W. 71-st Street
(KAMPAS RICHMOND)
Telephone HEmlock 4-0680
Frank E. Woidat — Prezidentas
Peter P. Vilkelis — Vice-Prezidentas
Paul M. Smith — Sekretorius.

KAS NAUJO CHICAGOJE

IR JOS ARTIMOSE LIETUVIŠKOSE KOLONIJOSE

Lietuviškos Staklės Bus Pramonės Muziejuje

Audėja Danutė Šurkutė-Nitecki pakviesta pastatyti nuosavas stakles Museum of Science and Industry ir ten demonstruoti lietuvišką audimą jai prieinamu laiku.

Muziejuje ruošiama specialė audimo sekcija — tai paseka Liet. Akademikių Skaučių suruoštos lietuviško liaudies meno parodos praeitą Kalėdų sezoną. P-nia Nitecki studijuoja University of Chicago, neturėjusi vietos staklėms mažame bute, džiaugiasi gavus šią retą progą — vietą staklėms pastatyti ir progos austi ir demonstruoti lietuvišką liaudies meną. Jos motina Šurkienė taipgi yra audėja.

Padarė Tikrą Siurprizą John Pakel Jr.

Gimtadienio proga, būrys draugų ir bendradarbių surengė netikėta "parę" John Pakel Jr. jo tėvu namuose, 12344 So. Oak Park Ave., Palos Heights, Ill.

SLA 208 Moterų Kuopa Rengia Žaidimų Vakarą

Smagi SLA. 208 pirmosios moterų kuopos žaidimų pramoga įvyksta antradienį, gegužės 18 dieną, Dariaus-Girėno salėje, 4416 S. Western Ave. Pradžia 7:30 val. vakare.

Rengimo komisiją sudaro: p-nia Ona Parker, p-nia Ona Jagielienė, p-nia Florence Kraus, p-nia Elžbieta Satkauskienė, p-nia Virginija Shimkus ir kitos.

Ši kuopa atlieka daug labdarybės ir kultūrinių darbų. Neseniai ji tapo Lietuvos Istorijos išleidimo rėmėja, paskirdama tam tikslui $10.00.

Jonas Baginas Pradeda Pasveikti

Dirbdamas Chicago Teachers College, sunkokai buvo susižeidęs Jonas Baginas, 4318 S. Honore St. Jam teko išbūti ilgesnį laiką St. George ligoninėje, bet dabar jau jis užtektinai pasveiko ir atlieka įvairius darbus apie savo namus.

Pagerbė Knygnešius Ir Paminėjo Spaudos Atgavimo Sukaktį

Kultūros Tarybos Sukaktuvinių Spaudos Metų Minėjimo Programa įvyko sekmadienį Lindblom High School salėje. Įžanginį žodį tarė Konsulas P. Daužvardis, ragindamas sekti knygnešių pavyzdį kovoje už spaudos ir tautos laisvę.

Ilgą prisiminimų paskaitą skaitė Kan. Mykolas Vaitkus. Trumpai kalbėjo netikėtai Chicagon atvykęs VLIK'o pirm. Prel. M. Krupavičius. Buvo pristatyti knygnešiai ir daraktoriai: Justinas Kulys, Jonas Rinkevičius, Kun. Pr. Vasiliauskas ir Aleksandras Žalpys. Dainavos Ansamblis išpildė koncertinę dalį.

Atsiliepimai Apie Lietuvių Liaudies Meną

Nadeau Handweaving Center atsiuntė gražius padėkos laiškus lietuvėms dalyvavusioms audimo parodoje: Akademikėms Skautėms ir eksponatų skolintojai Daužvardienei.

Pareiškė ypatingo pasigėrėjimo lietuviškais audiniais — jiems ir parodos lankytojams labai patikę lietuviškieji audiniai: "mums buvo malonu demonstruoti tuos gražius meno pavyzdžius, kurie buvo sukurti lietuvių pirštų miklumu ir mokėjimu suderinti įvairiaspalvius siūlus bei juos suausti į puikius raštus".

Paruošta Graži Meno Programa Jųjų Vestuvėms

Dainininkės Elenoros Mellas ir Prano Zapolio vestuvės bus gegužės 22, dieną prieš jaunosios gimtadienį. Šliūbas 10:30 ryte Marquette Park parapijos bažnyčioje; giedos Alice Stephens Ansamblis, kuriame ji dalyvauja. Vestuvių puota vakare, parapijos salėje.

Ateities Šokėjai pašoks jauniesiems — ir su jaunaisiais— Vestuvių šokį. Tai Ateities Šokėjų tradicija — kiekvieno nario bei narės vestuvėse pašokt Vestuvių Šokį. Eleonora ir Pranas abu yra "Ateities" nariai.

Stanislovo Kruko Šaunus Vardadienis

Stanislovo vardadienio proga, ponų S. Krukų bičiulių — "neprašytų svečių" būrys susirinko į varduvininko rezidenciją pasveikinti jį patį ir jo malonią žmonelę Domicelę.

Prie "sudėtinių" vaišių, smagių kalbų ir pinaklį bededant, prašvito ir sekmadienio rytas — pobūvis savo jaukumu privertė užmiršti ir greit bėgančias valandas.

Stasys Krukas yra Progress Baldų Krautuvės vedėjas. Jis yra malonaus būdo žmogus ir, lygiai kaip ir jo žmona, turi plačias pažintis ir daug nuoširdžių bičiulių. Nenuostabu, kad Stanislovines daug kas prisiminė ir panoro būti su varduvininku. — J.

Dariaus-Girėno Posto Auxiliary Susirinkimas

Amerikos Legiono Dariaus-Girėno Posto No 271 Auxiliary trečiadienį, gegužės 19 d., 7:30 val. vak. Legiono salėje, 4416 S. Western ave., turės eilinį susirinkimą.

Helen Stockus-Chaplain paminės mirusius narius. Mrs. Patricia Mickus, Gold Star pirmininkė praneša, kad bus pagerbtos žuvusių karių motinos. Kalbėti yra pakviestas kun. P. Barskietis.

Bus nominuota nauja valdyba. Visos narės kviečiamos į susirinkimą atvykti.

— Mary Kareiva,
Spaudos korespondentė.

Skautai Rūpinasi Įrengimu Vasarinės Stovyklos

Pereitą sekmadienį, Lietuvių Auditorijoje skautų tėvų komitetas buvo surengęs pramogą ir pelnas iš jos tapo paskirtas parūpinimui vasarinės stovyklos skautams.

Pramoga buvo sekminga. Rengimo komisijoje buvo: Dr. Kestutis Aglinskas, p-nia Aldona Petrauskienė, p-nia M. Strikienė, p-nia Galina Plausinaitienė, inž. Pavilčius ir kiti.

Programoje dalyvavo: p-nia A. Kalvaitytė-Velbasienė, akompanuojant Giedrei Gudauskienei, ir skautų tautinių šokių grupė.

Darbas nedirbtas nepaliks.

TRUMPOS ŽINIOS

P-nai Bill ir Julia Linchester, 4156 S. Artesian Ave. pereitą antradienį minėjo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jie abu ilgoką metų skaičių priklausė "Birutės" chore.

Kazys ir Elzbieta Rauskinai, 3023 N. Kenneth Ave., išgyvenę North Sidėj apie 40 metų, persikelia gyventi į Pella Lake, Wisconsin.

Išleistuvės jiems buvo surengtos Walterio ir Johannos Dambrauskų namuose, 3737 N. Cornelia Ave.

Benediktas Stankus, 3348 S. Lowe Ave. pasitiks šį šeštadienį atvykstančią iš vakarinės Vokietijos žmoną, kurią jis vedė būdamas ten karo tarnyboje.

P-lė Jean Vaisvil, 6507 So. Richmond St., baigdama Lindbloom High School gavo stipendiją lankyti Armour Institute of Technology.

Mūsų žinoma veikėja p-na Julė Andriulienė, 3440 S. Lowe Ave., šį šeštadienį ruošiasi paminėti savo gimtadienį.

Buvęs Bridgeporto biznierius J. Romančionis pradėjo statytis namą prie 70-tos gatvės ir California Ave.

P-lė Regina Mačanskytė, duktė Bruno ir Marijonos Mačanskių, 3339 S. Lituanica Ave., užbaigė High School Grand Rapids, Mich. ir dabar rengiasi prie "graduation" ceremonijų.

Juozas Skevys, prieš keletą metų atvykęs iš tremties jau spėjo taip atsižymėti vietinėje politikoje, kad jis tapo išrinktas Roselando Lietuvių Demokratų Klubo pirmininku.

P-nia Gertruda Zurienė, teisėjo J. T. Zurio motina, tapo priimta į Sandaros 25 kuopą.

Marija F. Yokubvnienė, Toronto veikėja, grįždama iš atostogų Californijoj, buvo sustojusi Chicagoje. Ji viešėjo pas Aleksandrą ir Lulu Micevičius.

Cicero veikėju Zailsku sūnus Algimantas susituoks su Danute Totoraitytė geg. 22; šliūbas 2 val. Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Puota vakare, L. Vyčių salėje.

Ateities Šokėjų narys Vincas Samoška buvo išvykęs į Californiją ir Meksiką praleisti atostogas.

Sanitary District Trustee pirmininkas Ant Olis su ponia ir adv. A. Lapinskas su ponia išvyko atostogų į Hot Springs, Va.

Išnuomuoja Kambarį

Išnuomuojamas šviesus, švarus kambarys tinkamam vyrui. Pirmam aukšte. Renda nėra aukšta. Vieta — pačiam lietuviško Bridgeporto centre. Kreipkitės

852 W. 33 Street

Mergaitės Nustebo Kai Vyskupas Uždraudė Dainuoti Lietuviškai

Incidentas Su "Giedros" Draugijos Narėm Studentėm

Nemaža grupė lietuvaičių studenčių, "Giedros" draugijos narių, pereitą sekmadienį po pamaldų į Maria High School salę suėjo pusryčiams. Vyskupas Brizgys buvo su jomis kaipo dvasios vadovas.

Po užkandžių solistė Izabela Motekaitienė buvo pakviesta dainuoti. Ji buvo vyskupo įspėta nedainuoti lietuviškai, bet solistė prasilenkė su tuo patvarkymu ir visgi sudainavo porą lietuviškų dainelių, akompanuojant ponios Motekaitienės sūnui.

Bet vėliau, kai pačios mergaitės subėgusios į krūvą pradėjo dainuoti lietuviškas dainas, tai vyskupas Brizgys jas greitai sulaikė, įspėdamas jog čia yra katalikiška įstaiga ir lietuviškos dainos nevietoje. Mergaitės studentės labai nustebo, bet įsakymą išpildė. Daugeliui jų visgi nebuvo aišku, kodėl galima dainuoti dainas anglų kalba, o ne lietuviškai.

Dalyvė.

Dalyvavo Meno Parodoje

Dalia Zolpaitė, bridgeportietė, dalyvavo Art Institute studentų parodoje. Jos nuotrauka buvo įdėta "Chicago Sun-Times": atsisėdus prie staklių, demonstravo audimo techniką.

Pardavimui Valgomų Daiktų Krautuvė

Iš priežasties ligos skubiai parduodama grocery ir mėsos krautuvė, lietuvių apgyventoje apylinkėje. Kas patieks tinkama pasūlymą, tas galės nupirkti.

DAnube 6-933

Tėmykit! Tuoj Atsidaro Naujas Restoranas Bridgeporte

Apie vidurį gegužės mėn. Bridgeporto kolonijoj, kur seniau buvo Healthy Foo,d 3206 S. Halsted St. atsidaro naujas, puošnus restoranas, vardu — ANTOINETTE RESTAURANT.

Jo savininkais bus Tadas ir Antoinette Kulikauskai. P-nia A. Kulikauskienė prieš keletą metų toje pačioje vietoje laikė valgyklą su Juozu Gavėnia. Tėmykite šios naujos valgyklos atidarymo dieną!

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠĮĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO

4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

Kas Dieną Čia Rasite Didžiausias Prekių Vertybes

Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikenų.

LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

Pagarsėjo ir Ten Mūsų Tautiniai Kostiumai

Prieš du metu Chicagoje lankęsis lenkų kilmės Stanley Leszynski iš Seattle, Wash., užsisakė sau lietuviškus tautinius rūbus iš chicagietės audėjos E. Tutlienės. Jis yra Vytauto Beliajaus mokinys ir demonstruoja tą kostiumą bei lietuviškus tautinius šokius Pacifiko pakranty.

Dabar Leszynski yra pasiryžęs papuošti lietuvišką kalėdinę eglutę Seattle'o Museum of History and Science, ir kreipėsi į chicagiečius prašydamas pavyzdžių ir instrukcijų pagaminimui čia pagarsėjusių lietuviškų šiaudinių eglaitės papuošalų.

Bus Solistas High School Koncerte

Dovydas Kamm (Kaminskas) bus žymiausias solistas Šv. Ritos High School metiniame koncerte, kuris įvyksta sekmadienį, gegužės -- Calumet High School Auditorijoje, 8100 So. May Street.

Dovydas yra gabus ne vien moksle, bet ir muzikoje. Jis yra savo mokyklos orkestro pirmininkas.

Pasitarimai Šį Sekmadienį TMD. Reikalais

Tėvynės Mylėtojų Draugijos posėdis įvyks šį sekmadienį, gegužės 16 dieną, Sandaros salėje. Posėdžio pradžia 9 val.

Reikalinga Darbininkų: Vyro ir Moteriškės

Gražioje vasarvietėje Wisconsine, apie 100 mylių nuo Chicagos, reikalinga moteriškė ir vyras nesunkiam darbui. Moteriškei tektų virti dėl ketverto žmonių. Darbas tęsis iki pradžios spalio mėnesio.

Norintieji pasinaudoti šia proga, atsikreipkite į Sandarą, YArds 7-4789.

Namų Savininkų DĖMESIUI

Dabar yra geriausias apžiūrėti savo namus. Ir jeigu jums reikalinga popieriuoti, maliavoti (pentuoti) arba atlikti kitus pataisymus — Pašaukite...

J O E
PAINTER & DECORATOR
VIrginia 7-0696

Skaniausia Lietuviška Ruginė Duona

Iš Rinktinės Rūšies Ruginių Miltų
Taipgi Balta "Winner Bread" ir Whole Wheat Bread.
Visokios Rūšise Pyragaičiai
Skirtingu Skoniu.
Mūsų Produktai yra Geriausios Rūšies.

PIVARONO KEPYKLA
4622 So. Marshfield Ave.
Tel. FRoutier 6-4622

NAMŲ TAISYTOJAS KONTRAKTORIUS
Geo. Borchert
Pataiso senus namus ir stato naujus. Turi pilną apdraudą savininkams ir darbininkams.
8561 So. State Road
OAKLAWN, ILL.
Tel. YArds 4-0418

Columbia Roofing Co.
Not. Inc.
P. KLUJKA VEDĖJAS
Uždengiam stogus, atliekame skardos darbus, pritaisome "gutters". Darbas garantuotas.
3319 SO. MORGAN STREET
Chicago 8, Ill.
Telefonai: Ofiso YArds 7-0706
Rezidencijos:
LAfayette 3-4557
4800 So. Wood Street

ryto. Bus aptarta visa eilė svarbių klausimų. Gali dalyvauti ir svečiai.

IŠ BRIGHTON PARKO

Pagerbiant Atminį Mirusio Jauno Menininko Edvardo Giedraičio

Gegužės 6 d., varpams graudžiai skambant, iš Bridgeporto kolonijos, kur jis gyveno ir dirbo, į šv. Kazimiero kapines buvo palydėtas Edvardas Giedraitis, palyginus, dar jaunas žmogus, prasimušęs verslininkas, muzikos mėgėjas ir geras dainininkas. Per ilgą laiką jis giedojo šv. Jurgio parapijos bažnytiniame chore, laiks nuo laiko pasirodydamas ir kaipo solistas. Man priklausant prie šio, a. a. komp. A. Pociaus vadovaujamo choro, teko su velioniu E. Giedraičiu gan ilgai kartu giedoti.

Taikaus ir malonaus būdo žmogus, Edv. Giedraitis buvo American Legion lietuviškojo posto narys. Perankstyva mirtis išplėšė jį iš šeimos, bičiulių ir dainos mėgėjų tarpo. Tebunie jam lengva šaltoji žemė. Gili užuojauta velionies šeimai.

— Domininkas Zdanis.

Apyniai jau 16-ame šimtmetyje buvo vežami iš Lietuvos į užsienius.

DAININININKĖS KUBILIENĖS
RADIO PROGRAMĄ
Girdėsite iš
Stoties WOPA — 1490 kc.
SEKMADIENĮ 10 Val. Ryto.
Visais reikalais prašom kreiptis į programos vėdėją adresu
Ona B. Kubilius
158 East Ontario Street
Chicago 11, Ill.
Telef.: MO 4-2000

Dr. Anthony Kuodkas
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave., Chicago 9
Ofiso Valandos—Vakarais
Nuo [illegible] val. vak.
Šeštadieniais
[illegible] 10 [illegible] 6 val. vak.
[illegible] trečiadienį
[illegible] YArds 7-73[illegible]

Perka Ir Parduoda Įvairios Rušies Šautuvus
Naminius Ir Iš Užsienio
Taipgi šovinius — Amuniciją
Galite Gauti Visokius Prietaisus Žuvavimui ir Motorus Laivukams.
Kreipkitės į Savo Tautietį
A. L. PAULSON
GUNSMITH
2614 W. 59th Street
Phone HEmlock 4-0384

Jei Norite Pirkti Arba Parduot Namą – Farma
Ir Kitokiais Real Estate Reikalais Kreipkitės Į Savo Tautietį
GEORGE WASLO
911 West 59th Street
Tel. Wentwoth 6-4837

Apdrauda--Paskolos
REAL ESTATE
Norėdami apdrausti savo nuosavybes, ar gauti paskolos, ar pataisyme savo namo kreipkitės į mano ofisą
Esu pasirengęs visiems tinkamai patarnauti
August Saldukas
4038 Archer Ave.
Prone LAFayette 6719

Prašo Ir Toliau Paremti Mažosios Lietuvos Reikalus

Maž. Lietuvos Lietuvių Draugija Chicagoje reiškia širdingą padėką Amerikos Lietuvių Tarybai ir Chicagos Lietuvių Tarybai už nuoširdžią paramą organizuojant Maž. Lietuvos Tarybos pirmininko p. E. Simonaičio priėmimą Chicagoje. Draugija prašo mūsų organizacijų ir visuomenės ir toliau efektingai prisidėti prie visos Maž. Lietuvos išlaisvinimo darbo.— M. Purvinas, pirm.

Telef. ofiso DAnube 6-1125
Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. MOTERŲ LIGOS
3267 S. Halsted Street
Val.: 1—4 ir 6—8 vak.
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Phone GRovehill 6-6785
DR. A. P. STULGA
DENTISTAS
2723 West 71st Street
CHICAGO 29, ILL.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofiso telef. HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rez. telef. PRospect 6-8484
Valandos: 2-4 ir 6-8 vak.
Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Treč. ir Sekm.

Rez. telef. STewwart 3-4511
Ofiso tel.: YArds 7-1166
Dr. J. Gudauskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos 1-4 p.p. ir 6:30-8:30 val. vak.
Šešt. nuo 1 iki 4 pp.
Trečiadieniais uždaryta.
Rezid. 3247 S. Emerald Ave.

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3417 So. Halsted Street
Phone LAfayette 3-7020
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vakare
Nedėliomis pagal sutartį
Tel. ofiso PR. 8-1717
Rez. RE. 7-7868

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Po pietų 1—3, Vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rezid. 3241 W. 66th Place

Telephone PUllman 5-8277
I. E. MAKARAS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURG
11750 PARNELL AVE.
Chicago 28, Ill.

Phone YArds 7-2246
DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Ave.
Chicago 9, Ill.
Ofiso Valandos: nuo 2—4 ir 6—8
Ser's, Sub' ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Phone YArds 7-5921
Res. Tel. KEnwood 6-5107
DR. BERTASH
756 West 35th Street
Corner of 35th and Halsted St.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6-8
Šeštadieniais visą dieną. Kitomis valandomis — pagal sutartį